

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a laptulajdonosnak kül-
dendőek.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:

egy 1 hasábos petit sor
10 kr., többzori hirdetésnél olcsóbb. Nyitáster
sora 25 kr. Bélyegdíj minden
hirdetésnél 30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor nyomdájában és
a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelenik minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Hordás előtt.

információ nélkül előadjuk a viszonyok megfigyelése után alkotott nézetünket.

A megye bizonyára csak a nép javát tartotta szem előtt, midőn e rendeletet, illetőleg tilalmat kiadta. Közbiztonsági, tűzrendőri szempontok voltak az irányadó szempontok.

Azonban azt hisszük, hogy éppen ezen tekintetek biztosítása iránt nem nyújt ez az intézkedés semmi garanciát. Nem nyújt pedig azért, mert a gabona, akárhova viszik is, megmarad gyűlékony anyagnak; ez a minősége nem enyészik el, ha a gypszelbe rakják; ez a tulajdona nem csökken, hanem szaporodik azzal, hogy egy végben egész falut raknak belőle.

Különbö is tény, hogy közbiztonsági tekintetek elítélnék minden olyan intézkedést, mely emberektől és kúttaktól távol halmozza föl a drága s gyűlékony anyagot.

Míg az udvarba beszállított kevés jószág örökké a gazda féltékeny szemei előtt lebeg s így módjában van háznépét, cselédeit szemmel tartani minden oly tettükben, mely a közelgő veszélynek csak gyanuját is keltheti; míg továbbá otthon a maga telkén kúttal rendelkezik: addig a községtől néha pár száz lépésre fekvő szérus kertben, ha van is ellenőrzés, az hiányos, ha van is pár kút, az veszély idején nem elegendő.

Azután meg — amitől óvjon Isten! — ha valahol egy kis szélben meggyulad a boglyaváros: mennyi ideig tart, míg a mentő karok a falu minden sarkából oda érkeznek? Mily óriási az izgalom és zavar, mely elfog mindenkit, a kinek csak egy kéve holmija ott hever? Az sem tagadható, hogy szerencsétlenség idején ha minden gabona együtt van és veszélyes időjárás mellett út ki a tűz, akkor egy sújtásra agyon van ütve az egész község. Mert utóvégre a boglya boglya mellett rossz tűzfal; míg a faluban az emberi erő jelenléte, oltásra alkalmas anyagok és szerszámok kéz ügyébe eső sokasága, de leginkább azon körülmény, hogy a nádas épületek dacára egy-egy lombos, terebélyes fa, helyel-közel egy cserepes ház, üres porta, kert, nagy udvar: képes valamennyire a tüzet lokalizálni és kritikus esetben rendkívüli segítséggel szolgálhat.

Az, hogy a gépbe fűteni, tüzet rakni kell steff., nem vehető érv számba; mert hisz a gép így is, úgy is a gabona mellett kell, hogy álljon s az örökös éberségnél már itt egyik esetben se nyújt megnyugtatót. Különbö is gépet a községbe nem igen visznek csak ahol nagyon tágas a hely. Egyébiránt ez a része a tilalomnak még valamennyire indokolt, már azért is, mert aki géppel csépel, annak nyilván sok a gabonája, huzamos a munkája, van szállása; hát csépeljen ottan.

Az sem hagyható tekinteten kívül, hogy sok rossz lelkű ember van a világon. Ritka aratás múlik el, mely alatt szőrös lelkiismeretű gyujtogatók boszúból egyik-másik haragosuknak kazalját föl ne gyujtanák. De ha az így kiszemelt áldozat másokkal van együtt, amint az a rendeletnek folyománya, akkor egynek bűnéért vagy boszujáért lakol együtt az ártatlan is, akit még a gonosztevő is sajnált volna megkárosítani.

Kilátszik ezekből, hogy ha egyvégbe rakják össze a rendelet szerint az egész falu gabonáját, akkor sokkal nagyobb mérvben van veszélyeztetve az évi termés, semmint ennek ud-

varokba, portákra hordatása által magának a községnek épületei. Mert emitt — a behordásnál — több a mentési mód, eszköz, alkalom; kisebb a tűz feltartóztatatlanságának valószínűsége; nagyobb az óvatosság mérve és foka; intenzívebb az ellenőrzés módja; kizárótabb az egyéni rosszakarát; egyetemesebb az érdekeltég, és vele az elővigyázat.

Mi tehát ha minden tényezőt mérlegelünk is, nem találjuk meg helyes okát annak, hogy miért hasznos és célszerű a gabonát a községen kívül egy rakásra hordani; sőt ha a prakszis és tűzbiztonság álláspontjára emelkedünk, azt kell mondanunk, hogy éppen rendőri tekintetekből kívánatos, hogy mindenki a maga telkére rakja gabonáját s így az egyetemes veszélyből folyó egyetemes erkölcsi köteletség súlya alatt iparkodjék a tűzveszélyt helyes házi óvintézkedésekkel megelőzni, megakadályozni, s ha mégis kitörönd, veszélyteleníteni.

Különbö is nagyon nehéz e rendeletet végrehajtani. Tavalé sorok írója maga is szemtanuja volt akárhányszor annak, hogy a megyei alispán urat a Zomborhoz közelebb eső községek szöbelileg, a távolabbiak folyamodványok egész özönével ostromolták s ő a miniszteri rendeletre hivatkozva kijelentette, hogy kivétel csak a szélső sor házáira s csak ilyen meg amolyan föltételek mellett tehet; ezen föltételek azonban terhesebbek voltak jó formán, mint maga a rendelet. A szolgabírák, községi elöljárók szintén örökös zaklatásnak vannak miatta kitéve s utóvégre is feléből-harmadából tudják keresztülhajtani.

Nézetünk szerint leghelyesebb volna indokolt fölterjesztésben megkérni a megyei hatóságnak a belügyminiszteriumot, hogy, mert e rendelkezés — legalább megyénkben — fölösleges, engedje meg, hogy kiki a maga gabonáscsúdjára vigyázhasson. Legalább ha kára lesz is, meg lesz az a hitvány elégtétele, ami amugy nem volna meg, hogy a saját felügyelete alatt történt meg a baj s így a maga hibája miatt szenved.

A gazd. egyesület választmányi gyűlése.

Jelen voltak: Szemző Gyula, elnök; Zsuffa Vince, h. titkár, Sándor Béla, Schmausz Endre, Széchenyi József és Jenő, Szemző István, dr. Sztójkovits Péter, Millássevits János, dr. Molnár István Lajos, Gottlieb Márton, Berényi Lajos, Husvéth István.

1. Az Első magyar általános biztosító társaság két évre szóló négyezer-négyezer forintost ösztöndíjára ötven foyamodtak, u. m. Nagy János nemess-militáris, Scholz Emil csébi, Szabó Sándor és Kekezovich Mátyás zombori, Zsibory József bezdáni illetőségű, középiskolát végzett ifjak.

Elvi megállapodás történné abban, hogy javadalmasul az mutattassék be, akinek legjobb bizonyítványa van, Nagy János lett a nyertes.

2. Az egyesület a gazdasági egyesület országos szövetkezetébe 10 frt évi tagdíjjal belép.

3. Elnöki jelentés a lefolyt fél évről.

Tekintetes választmány!

Együletünk f. évi tavaszi működésének vázlatát mindenek előtt azon kedvezőtlen jelentéssel kell kezdenem, hogy titkárunk Rác Vilmos ur, súlyos megbaja miatt egy időre kénytelen a ténykedés teréről visszavonulni, hogy azonban az egyesület ténykedésében fenakadást ne szenvedjen, első sorban f. évi április hó 22-én tartott vál. ülés határozatából kifolyólag helyettes titkárról kellett gondoskodnunk, s bár a személyváltoztatással az évi munka programm keresztülvitelében nagy akadályok gördültek is elénk, a továbbiakban azon örövedetes jelentést tehetjük, hogy a program minden részében rendben s sikerrel vitetett keresztül sőt olyan több mellékkörülményekre is terjeszkedhetünk ki, melyek a programmban föl sem is vétettek.

Ilyen a Haasz Ferenc által rajzban bemutatott kendertörő gép megvizsgálása, mely célra elnökletem alatt a kiküldött bizottság Filipován a helyszínen megjelenvén a kendertörő gépet mint műszaki gyártmányt, nyugtában, jártában s a kézimunkához viszonyítva megbirálta, elegendő nyers kender hiában határozatilag csak az mondatott ki, hogy a géppel még egy nagyobb normalis próba teendő, mely annak állandó munkagyőzése iránt tájékoztasson.

Ugyancsak a munka programmon kívül a nagymélt. földmiv. ministeriumnak 15325 sz. a. kelt magas intézvénye folytán Kulán f. évi június hó 17-én a

megyei lótenyésztés emelésére jutalomdíj-osztást eszközölt.

Az eredeti jegyzőkönyv 379. k. sz. alatt a magas földm. ministeriumhoz terjesztettek be.

A jutalom díjosztáson részt vett 33 anyakancsa csikóval, 14 db 3 éves kancsa csikó s 18 db 2—3 éves ménescsikó s 1—2 éves kancsacsikó, mely utóbbiak azonban, minthogy a jutalmak a magas kormány intenciójának megtefelelőleg az anyakancsák s 3 éves kancsacsikóknak íteltettek oda, — bírálat alá sem jöhettek.

A jutalmak (96 db 10 freos arany) a következőleg osztattak ki:

A. Sikerült szopós csikóval bíró anyakancsák közül nyerte: az I. díjat 12 db arany, Kírst Dániel újverbási lakos; II. díjat 10 db arany, Rűbel Károly torzsalakos; III. díjat 8 db arany, Bekker Jakab újverbási lakos; IV. díjat 8 db arany, Szigethi József ómorovici lakos; V. díjat 6 db arany, Eifried Ádám rigicai lakos; VI. díjat 5 db arany, Mayer József gákovai lakos; VII. díjat 5 db arany, Császár Péter topolyai lakos.

B. Három éves kancsacsikók részére engedélyezett jutalomdíjak a következőleg: I. díj 10 db arany, Mirkovits Gyuka pivnicai lakosé; II. díj 8 db arany, Szigethy Sándor ómorovici lakosé; III. díj 8 db arany, Schneider Jakab kiskéri lakosé; IV. díj 6 db arany, Tury Antal garai lakosé; V. díj 5 db arany, Radvánszky Gáspár mélykúti lakosé; VI. díj 5 db arany, Mayer József gákovai lakosé.

Az 1882. évi december hó 20-án tartott közgyűlés munka programjában felvett kulai és bács-almási szántás- és ekeverseny kielégítő eredménnyel sikerült a mennyiben Kulán május hó 15-én rendezett szántásversenyben 11-en, az ekeversenyben pedig Tarnóczy Gusztáv és Kotzó Pál többféle egyes, kettős és háromas ekeivel vett részt.

A szántásversenynek az I. díjat, 3 db ar., Hahn József kulai lakos; II. díjat, 2 db ar., Weidmann Mátyás torzsalakos; III. díjat, 1 db arany, Mayer Ádám cservenkai lakos nyerte. Továbbá mint aránylag szépen szántó Plancsák Ferenc kereszturi lakosnak 3 db ezüst frt, Müller Jakab ó-soóví lakosnak 2 db ezüst frt, Schmidt Péter veprováci lakosnak 2 db ezüst frt, Schmidt Jakab és Blanz Miklós béreseinek 1—1 frt, s végül Lencz Ádám, Vogl György és Vuits Péter kulai lakosoknak jó munkájukért elismerés szavaztatott.

Miután az ekeversenyben csak Tarnóczy G. és Kotzó P. gépgyárosok jelentek meg, az előre megállapított program értelmében az ekeverseny rendszeresen megtartható nem volt; a bíráló bizottság azonban szükségesnek látta, a gyárosokkal egyetértőleg a jelenlevő népek az ekék munkáját gyakorlatilag bemutatni. Ezek alapján, tekintve az egyes ekék speciális szerkezetét és saját találmányú előnyeit, a jury méltányosnak és előnyösnek találta, mindkét gyárosnak saját készítményeért egyhangúlag a dícsőro oklevelet odaítélni.

A Bács-Almásón f. évi május hó 19-én tartott szántás-versenyen résztvettek 16-an, az ekeversenyben pedig Tarnóczy Gusztáv, Marschall Sons & Comp. s Kotzó Pál különféle szerkezetű ekékkel.

A szántás-verseny díjazásánál az I. díjat, 3 db arany, Schütz Mátyás; II. díjat, 2 db arany, Reisinger Péter; a III. díjat, 1 db arany, Balogh Lázár nyerte. Továbbá mint aránylag szépen szántóknak: Mayer Henriknek 3 db ezüst forintot, Sente Mátyás és Imgrund Ádámnak, ugy Zeke Antalnak egyenkint 2 ez. forintot, végül Imgrund Jánosnak 1 ezüst forintot adott a bíráló bizottság.

Az ekeversenyben kitüntetést a következők 3-as ekéi nyertek:

Az I. díjat, egyl. oklevél, Tarnóczy Gusztáv; a II. díjat, haladási oklevél, Marschall Sons & Comp; a III. díjat, elismerő oklevelet, Kotzó Pál nyerte el.

A kettős ekék megdícsértettek, a többiek gyakorlatilag szintén bemutatattak ugyan, de versenytárs hiában külön bírálat alá nem jöhettek.

Ami a versenyek kiadásait illeti, a díjakon kívül Bács-Almásón az egyesületre semmi kiadás sem haramlott, a kulai ekeversenyben pedig 46 frt 86 kr. költség származott.

A munka programban felvett szabadkai termény-, gyümölcs- és gabona kiállítását illetőleg f. évi május hó 3-án Szabadkán ez érdemben vál. ülés tartottunk, mely alkalommal a kiállítás végrehajtó bizottsága megválasztatván, az a szükséges előkészületekre felhivatott. Eddigi működéséről fel fog olvastatni Rác Vilmos titkárnak ebbeli jelentése.

Ugyanezen vál. ülésben tárgyalattott a Bács-Bodrogh megyei alispáni hivataltól f. é. április hó 18-án kelt 146. közgy. sz. határozata értelmében a lótenyésztés emelésére irányzott szabályrendeleti javaslat, mely is a lótenyésztési szakosztálytól ugy általánosságban mint részleteiben is elfogadtatván, az a megyei közgyűlésen leendő előterjesztés s további intézkedések megtétele céljából az alispáni hivatalhoz tetetett át; azon hozzátevéssel, hogy a kivitelnél a közigazgatás közrehatását is kikérte.

Folyó évi május hó 11-én Bezeredy Pál a nagymélt. földmiv. ministeriumnak a selyemtenyésztés emelése céljából kiküldött meghatalmazottja 1443. sz. alatt 50 db szederfa tenyésztési utasítást küldött szétosztás és hivatalos lapunkban való közlés tekintetéből, mire

nézve van szerencsém jelenteni, hogy a füzeteket szétosztottunk, s a szükséges intézkedéseket megtettük a hivatalos lapban leendő közlés iránt.

Ugyancsak a magas ministeriumtól 16422. sz. alatt kelt intézkedése értelmében az „aranka” (lóhere) terjedésének megállítását célzó utasítást, amelyet, hogy a hivatalos lapban közzétettük, a magas kormány intenciójához képest, hogy az egyleti tagoknak elég alkalom adassék ismertetésére, az utasítás 700 példányban külön lenyomatban fog az egyleti tagokkal közöltetni.

A nagymélt. földmiv. ministeriumtól 4859. szám alatt leküldött mesterséges takarmány magvak kísérletezés végett 15 egyli. tagnak kiosztattak; az eredményről annak idején lesz szerencsénk jelentést tehetni.

Egyidejűleg van szerencsénk jelenteni, hogy az I. m. ált. biztosító társulat által felajánlott o. é. 400 fős ösztöndíjra a pályázat annak idején meghirdetettén, arra 5 pályázó jelentkezett.

Az egyesületi tagok szaporodásáról e félévben is örvendetes haladást jelenthetek, a mennyiben a múlt év. üléseben 33 rendes és 1 alapító tagnak vétette föl magát.

Ami az egyesület adminisztrációját illeti, tartottunk 2. vál. ülést, 1. lőtenyészési szakosztály ülést, a folyó ügyszám áprilistól kezdve 90. kiállítottunk 1 alapító tagsági oklevelet.

Kelt Zomborban, 1883. évi július hó 15. én.

Szemző Gyula,
egyl. alelnök.

4. Folyó ügyek. Rác Vilmos jelentése a szabadkai kiállításról helyeslőleg tudomásul vétetik.

5. Rác Vilmos további 4 hónapra szabadságot kér. Megadatik.

6. A késedelmes fizetők felhívtnak, hogy e hó folytában tagdíjhátralékaikat okvetlenül befizessék; különben be fognak pöröltetni.

Hírek.

A m. k. igazságügyminiszter Pinczehelyi Gábort Budapestről, a palánkai kir. járásbíróhoz telekkönyvvezetővé nevezte ki.

Kinevezések. Megyénk főispánja Zsigmond Dénes, közigazgatási gyakoronokot a futaki szolgabíróshoz szolgabírói segédnek, helyébe közigazg. gyakoronoknak pedig Nikólos György, végzett joghallgatót (Zomborból) nevezte ki.

Széchényi József, a zombori kir. törvényszék elnöke Juhász Jenőt díjtalan joggyakoronokká nevezte ki.

Bacs-Földvár községében f. hó 6. án a közs. jegyzői állásra a köztisztelő-és szeretetlen álló eddigi helyettes jegyző, Szakács Tamás, közfelkiáltással megválasztották.

Ertesítés. Minthogy az újvidéki magy. kaszinó és a szab. dunagőzbajozási társaság között, a külön hajót illetőleg, megállapodás létre nem jöhetett, — a kaszinó által ter. ezelt aludnai kirándulás elmarad.

Bezárásban szombaton tűz volt. Az ugynevezett „Nagykosma” istállója égett le. Veszedelem annyiban volt, mert a Róheim féle deszka és lécs. raktár közvetlen szomszédságában van. De a Hegyesy Ferenc erélyes parancsnokuk alatt csakhamar megjelent ő tüzők a veszélyt csírájában elnyomták. A zsoldárok is jelen voltak.

Gyurgyik Gergely lopás miatt jogérvényesen két évi fegyházra ítélte egyén, mult hó 23. án délelőtt 10 óra tájban a szöntai munkaházról megszökött. A személyleírás közlése Zentára is hivatalosan megérkezvén, Jávorszky Gábor, fiatal helyettes belbiztos legénynyel azonnal keresésére indult s sikerült is a szökőncöt az oromi tanyákon felfedezni s formális fegyverteljes mellett kifejtett küzdelemben elfogni s a zombori kir. ügyészéhez visszazsállítani.

A közvetlen Gara község mellett lévő Sóstó közepén kiemelkedő, 28 hold területű, jó talajú szigeten, a mult hónapban a birtokos Pencz család egyik tagja a sziget partján oldalban 4 kosárnyi kőedényt talált, melyeken cifrábnál cifrább emberalakok vannak késel kikarcolva. Négy darabon emberfej, bajusz és szakállal van, fején hegyes kalap. A kőedények nem valami formátlanok és igen jó anyagból vannak készítve, nem nagyok, igen kemény és vöröses színűek, mind egyik a cifrájától hátranyúló köcsög alakú, melyen látni, hogy tüzből volt, mi is a szemlét arra a gondolatra vezet, hogy az egész valaha egy kályhake-mence lehetett. Már hogyan jött oda a víz alá és volt-e ott valaha szoba, a jó Isten tudja. Valamely régész azt a helyet átvizsgálva, talán az anyagáról is reá ismerhetne, hogy mikor és melyik században készülhetett.

K. N.

A zombori róm. kath. egyházközség részéről 10 tag aláírásával ellátott kérvény nyújtott be a polgármester urhoz, mint egyházközségi elnökhöz, közgyűlés megtartása végett, melyben kéri, hogy bíbornok-érsek ur Ó Eminentiaja által hónapok óta leküldött leirat tárgyában a felfüggesztett patronatusi jog mikénti kiegyenlítése iránt intézkedjék. Kívánatos volna, hogy már ez ügyben felsőbb helyről a kedélyek megnyugtatósa végett, valami történnék.

Egyházmegyei hírek. Scharffenberger János Kúráról Bajára Fonyó Pál helyére hitoktatónak kineveztetett. Athelyeztettek: Pecz Gábor Hodsághról Sztanisitra, Draich Antal Sztanisitról Hodsághra, Pupák János His-Hegyesről Adára, Fonyó Lajos Topolyáról Kalocsára, Bedzsula Bálint Szöntáról Szabadka-Szent-Rókusra, Szász Ernő Futakról Bikityre, Kürtösy Antal Horgosra, Morvay Imre Martonosra, Muzsik István Szöntára, Novák Ferenc Süködre, Posch Ernő Rác-Militiesre, Százmán Károly Baracsára, Tillinger Miklós Bukinba, Török Gyula Bácsba, Wachtl István Katymárra, Habacht Vendel Szent-Istvánra mindannyi kapláni minőségben.

Mennyit fog a nap júliusban? Július 1. én a nap hossza 15 óra 53 perc volt, 31. én pedig 14 óra 56 p. lesz, tehát e hónap a nap 57 perccel fog s ezzel szemben az éj, mely 1. én 9 óra 7 perc volt s 31. én 10 óra 4 perc lesz, ugyanannyival növekszik.

Az izraelita anyakönyvvezetők minőségének szabályozása tárgyában a vallás- és közoktatási-miniszter — értesülésünk szerint — a törvényhatósá-

gokhoz körrendeletet bocsátott ki, melyben felhívtnak, hogy a törvényhatóság területén alkalmazásban levő izr. anyakönyvvezetők képessége és megbízhatósága felől meggyőződést szerezzenek, s egyszersmind tegyenek javaslatot azok meghagyása vagy elmozdítása, valamint az iránt, hogy jövőre nézve minő minőségben lenne az izr. anyakönyvek vezetőitől megkövetelendő. Ezen körrendelet alapján Komárommegye közönsége kimondotta, hogy ezentel csak olyan egyének alkalmazhatók az izraelita anyakönyvek vezetésére, kik a polgári iskolát, vagy a gymnasium, vagy reáliskola 4 osztályát sikerrel végezték; — az állam hivatalos nyelvét annyira bírják, hogy az anyakönyveket azon vezethetik s azt, hogy magyar állampolgárok, hitelesen igazolják, s az anyakönyv vezetésével össze nem egyeztethető foglalkozást, mint korcsmárosság, házalás, nem űznek.

A tűzkár elleni biztosítás terén tapasztalt visszaélések megállítását célzó törvényjavaslat — mint értesülünk — a földmiv. ipar- és kereskedelmi miniszteriumban már teljesen elkészült. — S miután egyes törvényhatóságoktól folyóvást érkeznek felterjesztések a kormányhoz, melyekben a felmerült rendelkezések orvoslása kéri, — az ügy sürgettségénél fogva az említett törvény javaslat, mindjárt az országgyűlés megnyitakor be fog terjesztetni a képviselőházhoz.

Zentan egy patikáros segéd szombaton megmérgezte magát.

Szűts István bogojevai földbirtokos, erdői szőlőjében az apatini dalárda vasárnap sikerült kirándulást rendezett.

Vasárnap vették át a párját ritkító szép Magyar-Olvassók helyiségeit, városunk ezen méltó díszét.

Az iskolatárképzőintézetekről. Ezennel felhívom a hazai tantestületek azon tisztelt tagjait, kik iskolatárképzőintézeteket vezetnek, hogy az iskolatárképzőintézetekre vonatkozó folyó iskolai évi jelentéseiket az országos magyar gazdasági egyesület iskolatárképzőintézet szakosztályának Budapest, köztelek, mielőbb beküldeni sziveskedjenek. A közlendő adatok legegyszerűbb, ha a május hó végéig létező állapotokra vonatkoznak. Csakis a kik jelentéseiket beküldetik, fognak a statisztikai összeállításban, valamint az évente sorolás útján megállapított jutalmak kiosztásánál tekintetbe vétetni. A jelentésben sziveskedjenek röviden, de kimerítően a következő kérdésekre válaszolni: 1. Mi az iskola neve és jellege? 2. Hány tanító jár az illető osztályba? 3. Hányan takarékoskodnak? 4. Mennyi a megtakarított összeg? 5. Ki vagy kik a kezelők? 6. Mily erkölcsi hatást gyakorolt ez intézmény a gyermekekre és szülőkre? 7. A kivett pénz mire fordítottak rendesen? 8. Hol kamatoztatik a betett pénz? 9. Mikor kezdett az illető iskolatárképzőintézet kezelni? 10. Van-e a kezelésre nézve ellenőrzés, s ha van, milyen? Budapest 1883. évi május hó 17. én. Az országos magyar gazdasági egyesület nevében Korzímics László, e. alelnök.

Az ósházába visszatelepített csángó testvéreink segélyre adakozta: Balogh György c. apát-kanonok 2 frt, Dominits Sándor gyógyszerész 1 frt, Hanus Ferenc orvos 5 frt, Eichinger Ádám, Szauter Gyula és Lánczok Antal 1-1 frtot. Összesen 11 frtot.

Geiger Jozsef kereskedő Újvidéken fizetéseit be-szüntette.

A szabadkai ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy dr. Schmausz Antal apatini lakos, dr. Pataki Mihály csanavéri és dr. Básztics Pál újvidéki lakos s ügyvédek a kamara lajstromába felvették.

Bezárásból írjak: Községünk ugyan nem színtere a világhírű eseményeknek (serős gyanu van, hogy nem is lesz az), hanem azért egyes, csekély jelentőségű, de mindamellet tanulságos esetek mégis fordulnak elő. Egy ilyen esetről akarok szólni. A napokban egy földes gazda feleségestül, 3 éves fiával és egy flaskó pálinkával ki ment aratni. Földjén a kocsit mellett kis sátrat rögön-zött, melybe az elemősiát lerakta. Míg a szülők a munka után láttak, a kis legényke a sátorban maradt s ott unalmában kutatgatván, rá akadt a pálinkás flaskóra, biz' azt ő kelme becsületesen meghúzta néhányszor (bizonyítja ezt az üvegben konstatált differencia). Mire a szülők visszatértek pihenőre a sátorba, a fiút fély álomban találták, a melyből egész nap nem ébredt föl, másnap kicsit magához jött, de csak azért, hogy újra és pedig örökre elaludjon. Másnap este, az imént még piros posztag, vidor fucska, kiterítve feküdt a hallottas ágyon. A pálinkát olyan nagyon szerető atyáinkiai megdöngölhatnák, hogy az az ital, a mely a kis gyermekre gyilkos mérge, a felnőttekre sincs valami egészséges hatással.

Újvidékről és hó 11. iki kelettel írjak: Gavrilovics Zsófia, jómodu szerb nőt fényes nappal meggyilkolták és kirabolták. A tettesnek még eddig nyomára nem akadtak.

Arverés lesz szeptember 17. én Bezeredy Béla, zombori lakos 2400 és 6720 frtra becsült zombori házaira.

Baján Huttinger Henrik nevű huszár furdés közben vízbe fulladt.

Geller Ernő f. hó 13. án élte 26 ik évében elhunyt. Gyászba borult özvegyet hagyott hátra.

Honvéd hadgyakorlatok. A 6. ik honvéd gyalog feldandárt képező 4. számú szabadkai, 5. sz. zombori és 6. sz. újvidéki honvéd gyalog-zászlóalj az idén Lugoson végzi az őszi hadgyakorlatokat. Ez alkalommal ott összesen hét honvéd gyalog-zászlóalj és négy honvédhuszár század lesz együtt.

Dr. Polit Mihály parlamenti beszédeit s az utóbbi, kivált az alkotmányos éra alatti politikai szerepét a szerb-ségnek, kiadja egy vaskos kötetben. Ara 2 frt.

Bajára helyezettett át N.-Szt-Miklós-ról Grünwald Ignác adótitst.

A biliti szállásokon két testvér, Masirevits Stevan és Koszta, gabonaosztáson úgy összeveszttek, hogy Koszta vasvállal támadott, Stevan kaszával védekezett; miközben az utóbbinak neje békítőleg közbelépett. Koszta azonban a jó aszonyt vasvállal agy megvágta, hogy szörnyet halt; Stevaannak pedig a hasába szűrt, de sebe nem életveszélyes. Koszta vasárnap reggel önként jelentette magát.

Pénteken Takács Sándor kocsis, Keresztes Pista 5 éves kis gyermekén szerencsétlenül keresztül hajtott s fejét összetörte. A gyermek rája éjjel meghalt. A gondatlan kocsis a börtönben ül.

Halálozás. Masirevič Samu zombori születésű curiai bírót nagy csapás érte: neje, szül. Haris Ilona asszony élte 36 ik évében meghalt.

Jovandits Jovan Pozder hírhedt zsvány, Nenadov Gyuricának Dotits Nikola szelencsei kocsmájában ok nélkül combjába lőtt, mire az 12 óra múlva kimult. Csodálatos, hogy a 28 éves fiatal halottnak szűzpecenyje ily rövid idő alatt tisztára elrothadt; a betegápolók szigoruan tartása kívánatos volna.

A megyénkben működő kulturmérnökök elédlig 40,000 holdra készítik el a vízmészítési terveket. Míg e darab víz alatt volt, évenként összesen 95,000 frt adóelengedésben részesültek tulajdonosai.

Hymen. Dedovits György, jasenováci buzakereskedő, eljegyezte a kedves és bájos Veszelinovits Kruszlava k. a-t, városunk egyik szépségét.

A zentai hid reparációját a Gregerson cég 42 ezer forintért vállalta el.

Hymen. Dr. Steiner Lajos, bajai születésű fővárosi orvos eljegyezte Schön Ilona k. a. t.

Újvidéken Linder János 62 éves nyomdászsegéd pisztollyal agyonlőtte magát.

A „Zenta vidéki takarékpénztár” 1883. évi első félévi forgalma Január-június havi összes bevétele 1.209,311 frt 88 kr., összes kiadása 1.203,948 frt 58 kr., június 30. án pénzmaradvány 5363 frt 30 kr., összes forgalma 2.418,263 frt 76 kr.

Kiállítás ügyek. A bácsmegyei női kézműipar kiállításra a tárgyakat augusztus 20. án kell Esztergamy Borbála úrnő, nőegyleti elnökre címezve postára tenni, úgy hogy azok Zomborba aug. 21.—24. ige között érjenek és a megnyitáshoz kellőleg elrendeztetők legyenek. A bejelentési iverk és egyéb értesítések e napokban fognak szétküldetni; bármely tudakozódás hozzám intézendő. Dr. Margalits Ede kiállítási titkár.

A közbiztonság igen puruttján kezd állani megyénkben. Híreink közt nem egy gyilkossági s verekedési eset fordul elő. A vidéken még kurucabbal viselik magukat. Zentáról itt járt a város kapitánya s egy lélegzetre 4—5 gyilkossági, verekedési, vízbefúási s több efféle esetet konstatált. A hajókon meg a zseb-metszők garázdálkodnak. Szombaton egy titkos rendőrnök, uniformisa dícsőségére ellopták az óráját. Egy másik külön hajón, melyen pedig csupa magas rangú urak utaztak, valóságos kalózok garázdálkodtak: ladi-kon utána vágattak a hajónak, felmászta reá s kabinjából elloptak mindent amit találtak. Ugy látszik, hogy a csendőrségnek kezdetben tanusított erélye megernyedt.

Zentan másodügyész Dr. Freund Sándor ügyvéd 54 szóval Pap Antal 31 voksa ellenében megválasztották.

Zomborból Mihajlovics Miklós, kuriai alelnök, viszsza-ment a fővárosba s átvette a szünidei polgári tanács vezetését.

A tudomány áldozata. Szegény Német János, be-meg is esett neki! Soha se hitte volna, hogy vénségére megessék rajta az a szegény, hogy bekerüljön a dutyiba. Bár csak soha se tanult volna meg írni, saját szavai szerint „nem került volna ebbe a csavába, s nem lenne tudománya martynomja.” Történt vala pedig a Német János uram ő kegyelmére ily nagy szegényt hozó esete olyaténképen, hogy sehogy sem t-tszett neki az, hogy az ő csákószarvú úszója a „pak-szus”-ban csak „egy kékeszörű, csákó szarvú úszónek” van föltüntetve, holott annak a balfélén „billog” van. Sajnálna a költséget, hogy másik passzust váltson, oda pingálta hát maga az úszó leírásához, szép akom bákomb betűkkel: „bal félén jegyes.” Azonban szomorú vége lőn Német uram ezen ártatlan hamisításának. — Kitudódott a miscalancia, törvény elé állították, ki is mondta rá az ítéltőtable a szentenciát, mely szerint: közokirat hamisítás vétsége miatt két napi fogházbüntetésre ítéltetik. Szegény Német János, minek is tanult meg írni!

Sz. E.

A cservenkai kisednevelési egyesület f. évi július hó 14. én a „Vadászkürt”-hez címzett vendéglobban az óvodai alap javára saját intézetbeli növendékeivel gyermek-ünnepélyt rendezett. Helyárok: számozott ülőhely 1 frt, — állóhely 60 kr., — gyermekjegy 30 kr. — Felülhízetések a jótékony cél tekintetéből köszönettel fogadtak. Kezdeté d. u. 6 órakor. Az egyleti elnökség. Program: I. rész 1. „Üdvözlés” előadja: Steinfeld Ella. 2. Előképek talányfejtő-játékkal egybekötve. 3. Társas játékok: „Mit csinál a lomha medve.” „Póstelegény.” „A lepkek.” „Gyermektánc. II. rész.” „A gyermekbál.” Vig-játék egy felvonásban. Személyek: Blanka, Évike, testvérek, Steinfeld Frida, Schumacher Emilia. Mariska, Ilonka, barátnők, Szauer Anna, Vetter Ilka. Károly, Béla, Elek, Lajos, játszóhátsaik Rauch Károly, Steinfeld Felix, Geyer Károly, Karl Lajos. III. rész. „Szavalmányok.” „A két cica meg a hamis gyerek.” előadja Vetter Adám. „Az anyátlan” előadja Vetter Agnes. „A táncos számár” előadja Plesz Henrik. „Két kis szökevény” előadja: Geyer Berta, Welker Kati és Schumacher Paulin. „Arany Lacinak” előadja Karl Lajos. „Hunyadi” előadja Schumacher Lajos. IV. rész. „Szeged szeggel.” Vigjáték 2 felvonásban. Mariska, Olga, testvérek Rauch Berta, Karl Aranka. Annácska, barátnőjük Christ Hermina. Pali, Béla, Mariska és Olga testvéreik Geyer Péter, Lamnek Péter. „Bucuszó” elmondja Stefan Pali. Tánc (Szép, hogy a meghívó nagyobb része magyar. Bár küldenének belőle Palánkára is. Szerk.)

Honvédtiszteket képző tanfolyam. A hivatalos pályázati hirdetmény, mely a Ludovica-akadémiába való felvételt nézve kiadott, a következőleg szól: Az 1883 ik évi XXXIV-ik törvényoikk 2-ik szakasza értelmében a m. kir. honvédségi Ludovica-akadémiában a folyó évben „tényleges állománybeli tisztképző tanfolyam” fog felállítani, melybe a védköteles kort még el nem ért, s önkéntesen jelentkező ifjak, az 1883/4-iki iskolai évtől kezdve felvétetnek. Ezen helyekre kizárólag a magyar szent korona országaiiban honilletékes állampolgárok flai pályázhatnak. 1. Felvételi feltételek. A felvétel a honvédelmi miniszterhez folyó évi augusztus 20. áig, vagy közvetlenül az érdekeltek, vagy a bemutatási jogot gyakorló felek által benyújtandó és mellékleteivel együtt szabályszerűen bélyegzett folyamodvány alapján kérelmezendő. A folyamodványhoz következő mellékletek csatolandók: a) A pályázó magyar állampolgári minőségéről, a hatósági fő-avagy a járási tisztviselő által kiadott bizonyítvány. b) A pá-

Melléklet a „Bácska“ 40-ik számához.

lyázó testi alkalmas voltáról és életkorának megfelelő testi fejlődéséről valamely honvéd vagy közös hadseregbeli tényleges szolgálatban levő orvos tudor által szabályszerűen kiállított orvosi bizonyítvány. c) A szabályszerű életkort igazoló keresztlevél vagy családi értesítő. Pályázók életkora a már betöltött 14-ik évtől kezdve a még be nem végzett 16-ik évig terjedhet, — hogy a növendékek az akadémiából való kilépés és a honvédséghez leendő felavatás idejére, 18-ik évüket betöltésük, azonban 20 évesek még ne legyenek. Az életkor megállapítására nézve az iskolai év kezdete azaz október hó elseje mérvadó. d) Ajánlatos erkölcsi magaviseletről szóló külön bizonyítvány azon esetben, ha pályázó erkölcsi minőségét az iskolai bizonyítványban nem foglaltatják. e) Valamely gymnasium, reál-gymnasium, reáliskola vagy az említettekkel egyenjosított egyéb tanintézet négy osztályának legalább is jó eredménnyel lett elvégzését, illetőleg az ennek megfelelő készülséget igazoló bizonyítvány. A részletes föltételek a hiv. lap f. évi júl. 11-iki számában olvashatók.

Irodalom.

Magyar írók népszerű kiadása. Kevés oly komolyabb irodalmi vállalattal díszeskedhetünk, melynek füzetei száma meghaladná a százat is. Annál örvedesebb, hogy ezt ép oly vállalattól constátálhatjuk, mely régebbi és újabb íróink részint kiadatlan, részint összegyűjtetlen műveinek gyűjteményét képezi, mint a „Nemzeti könyvtár“, szerkeszti és kiadja Abafi Aigner Lajos. Ez irodalmi tárház újabb tíz (116—125-dik) füzetét vettük; ezekben befejezését leli Gaál József alföldi képeclusa, és teljesen nyújtatik ugyan-csak a Gaál-nak „történeti beszédeit“ tartalmazó kötet. Megindítatik egyúttal Balog Zoltán színműveinek kiadása, melyek eddigél napvilágot nem láttak még; az illető füzetek először adják tehát kezünkbe az e téren sem idegen költő „Apor vajda“, „Karaffa“ és „Báthory Erzsébet“ című történeti tragoediáit, melyek behatóbb ismertetést és méltányolást igényelnek. A pártolásra méltó vállalat füzeteinek ára 30—30 kr.

Beküldött. Megjelent a „Magyar Általános Levelező és Házi Titkár“ 3-ik füzet. Szerkeszti Knorr Alajos, kiadja ifj. Nagel Ottó Budapesten, a nemzeti színház bérházában. Magyar, német, francia és latin címek ismertettek, azután értekeznek a szerző a levelek osztályozásáról, az osztályozási alapokról azok egybevetésével a tárgyalandó leveleket a következő osztályzat szerint igéri ismertetni u. m.: az általános viszonyokra vonatkozó leveleket, a kereskedelmi és üzleti leveleket, a levélkéket és levelezőlapokat, a táviratokat, az értesítéseket, jelentéseket, hirdetéseket és reklámokat, azután ismerteti a levelekre adandó válaszokra nézve megartandó szabályokat, ezután megkezd az általános viszonyokra vonatkozó levélminták közlését. Ezek között legelőbb is a meghívó leveleket ismerteti, és huzontól különböző ilyen levél mintát hoz; azután ismerteti a születési, házassági, halálhírei jelentéseket tartalmazó leveleket és hasontartalmú tizennyolc levél mintát közöl. Ezen érdekes és hasznos füzet ára 30 kr. Ugyanezen kiadónál megjelent „Önügyvéd“ című közhasznú mű egy füzetekben, mint fél és egész kötetben megrendelhető.

Megjelent: Hitelemzésünk emelése Irta Fonyó Pál (Keletéri). Az egri egyh. m. irodalmi egyesület által díjjal koszoruzott pályamunka. Ára 1 frt.

A „Gazd. Egyesület“ közleményei.

B. Bodrogh megyei gazd. egyesület kiállítási bizottsága. Bejelentési ív.

A gazd. egyesület Szabadkán a f. évben szeptember hó 23-ikától 27-ig terjedő terménykiállítást és terményvásárt rendez, s e helyen is felhívjuk a t. közönséget, hogy abban minél nagyobb számban vegyen részt, mert ez által megyebeli terményeinket tágasabb körben ismertethetjük, s alkalom kínálkozik arra, hogy a különféle terményeket mindjárt el is adhassuk. Ilyen alkalom megyénkben még nem rendeztetett, első lesz a szabadkai terményvásár. Ugyanis ez főleg abból álland, hogy minden kiállított tárgy (igy a gabona, takarmánymag, kender, gyümölcs, bor stb.) egyúttal mustrául szolgál, és minden kiállító kap egy táblácskát, a melyre felírja, hogy a mustra szerint mennyi készlettel bír, milyen áron adja el azt, stb.

A legjobb és legszebb termények kitüntetésben is részesülnek, és pedig kitüntetés több van előírva, külön a termények fajai szerint; ugymint: a buzafeleké külön 3 díj; zabra, árpára, tengerire stb. külön-külön 3 díj; hasonlóan a takarmánymagvaknál, valamint a kereskedelmi növényeknél, a boroknál stb. Annak meghatározása, hogy minden fajnál mind a 5 díj kiadassék-e, természetesen attól fog függni, hogy egyféle gabonából lesz-e több is kiállítva, hogy a viszonylagosan legjobb kaphassa az első díjat, és így tovább.

Hogy mit lehet kiállítani, felhozunk néhány példát, ugymint

Kiállítani lehet: buza, rozs, árpa, zab, tengeri stb. gabonaféléket; — repace, köles, dohány, lenese, mák, stb. Különféle magvakat, sőt magát a növényt is a kereskedelmi növények és konyhakertészeti köréből; — továbbá: kender, len, muhar, lóhermag, bükköny stb. terményeket és magvakat a takarmányozás és ipari előokra termelt növények köréből; — különféle gyümölcsöket és zöldségeket, — mindenféle borokat, szeszt és ecetet; és a háztartásban előforduló sokféle cikkeket, például: befőtteket, szörpöt, sajtot, turót, szárított tésztaféléket stb.

Végül mindennemű méhészeti terményeket, kaptárossan a mézet, viaszot, kaptár szerkezeteket stb.

Mennyit kell kiállítani? Erre nézve szolgáljon irányadóul, hogy kiállítani szükséges legalább: a gabonaművekből 2 kiló (zacskóban vagy üvegtartóban) és minden gabonaféléhez mintegy 1/4 — 1/2 kiló súlyu kalászosok is küldendő; — a tengeriből 20—25 cső; — kerti terménymagvakból 1/4 kiló; — kereskedelmi

növényekből elegendő 25 kiló; takarmánymagvakból 2 kiló; — gumós és gyökernövényekből 5 kiló; — gyümölcs: minden fajból legalább 3 db; — zöldségekből: mintegy 1—3 kiló; — borokból minden neműből (pl. fehér, veres vagy siller) legalább 2 egy-egy literes palack; — pálinka, borszesz és ecetből egy liter; — háztartási cikkekből: befőttek és szörpökből egy-egy üveggel, egyebekből 1—2 kiló. Méhészeti termények, egészen külön osztályban, tetszés szerinti mennyiségben.

A bíráló. A kiállítóknak e helyen is tudomására hozzuk, hogy a bírálók (jury) milyen tulajdonságokat-fognak figyelembe venni. Ugymint

a gabnaféléknél: a faj, suly, szin, tapintat, összehasonlítás a kalász és mag között. A gabonaműt kiállító azonban csak akkor tarthat igényt kitiüntetésre, ha a kiállított gabonaműből legalább 10 méter-máza van tartalék készletben. Továbbá a bírálóknál figyelembe jönnek: a tengerinél főleg a csövek nagysága, benőttsége, a szemek alakulása, érési ideje, faja és színe; — a konyhakerti növényeknél faj, suly és magtisztaság; a gyök- és gumós növényeknél: a nagyság, iz, suly, faj és szin; — gyümölcsöknél: a faj, nagyság, zamat, külső kinézés, elállási kor, kiviteli képesség; — zöldségeknél: a faj, nagyság és zamat; boroknál: a kor, zamat, szin; szeszekenél a szesztartalom %-ka s a tömeg hamisítatlan volta. A háztartási csoport bírálói elveit, később a megalakuló jury fogja megállapítani. Hasonlóan a méhészeti kiállításnál, mivel ez a bácsme gyei méhészegylettel karöltve fog rendeztetni.

A kitüntetések fokozatai. A következő fokozatu kitüntetések ítelhetők oda: I. arany érem oklevéllel; — II. ezüst érem oklevéllel; — III. elismerő oklevél.

A kiállítás tartama mint fent közöltük szeptember 23 től bezárólag 27-ig terjed; ezen idő alatt a kiállított tárgyak (a mustrák is) eladhatók ugyan, de a kiállítás bezárásáig helyen hagyandók.

Napirend. A kiállítás tartamára, hogy a kiállítók és a közönség magukat minden alkalmi intézkedés felől tájékozhassek, napirend fog kibocsájtatni s abban minden tudnivaló meg lesz említve.

A térdj. Ezekután megjegyezzük, hogy tekintve a kiállítással járó nagy kiadást, melyet az egyesület visel, azon tárgy után, melyet valaki kiállít, a lehető legcsekélyebb térdj (helypénz) fog számítatni, mondhatni, hogy az eddigi kiállítások helypénzeinél hasonlíthatatlanul csekélyebb. S ez azért van, hogy mindenki — alig számbavehető kiadás mellett — kiállíthasson, s ezáltal erkölcsileg és anyagilag hasznára lehessünk a gazdaközönségnek. A helypénz a kiállítás idején fog a (napirendben kijelölendő) bizotts. tagok által szedetni.

A térdj: egy csoportban egy kiállítási tárgy után 4 drbig 10 kr; — 4 drbon felül, vagy csoportos kiállításért 30 kr. Példa: egy tárgynak vétetik pl. egy zacskó buza, 2 üveg bor, vagy — a fent előirt mennyiségben — kiállított bármely — egyféle tárgy.

Tudomásul. Mivel a gazdasági egyesületnek Zomborban „magfgyelő állomása“ van, azon t. kiállítók, a kik a kiállított magvakat netin hajlandók lennének ezen, a gazdaközönség érdekében rendszeresített állomásnak átengedni, vagy abból legalább egy részt, legyenek szivesek ezen körülményt a bejelentési ív Jegyzet rovattalban megemlíteni.

Bejelentési ívek több nyelven. Miután bejelentési ívek rendelkezésre állanak több nyelven is, azon t. gazdak, kik német vagy szerb szövegűt óhajtanak, sziveskedjenek erről egy levelezési lapon a kiállítási bizottság jegyzőjét „Szigethy József ur Szabadkán“ címezve értesíteni s ő azonnal küldeni fog. A bizottság különben a megye egyes pontjára küld többféle bej. íveket.

Szabál jegyek. Minden kiállító a kiállítás idejére névre szóló szabadjegyet fog kapni.

Határidő a bejelentésre. Ezen bejelentési ívek lehetőleg mielőbb, de legkésőbb augusztus hó 20-ig Szabadkára „Kiállítási bizottság titkárának“ beküldendők, kivéven a kertészeti terményeket, melyeknek bejelentése esetleg szeptember 10-ig terjedhet.

Kelt Szabadkán, 1833. július 6-án.

A kiállítási bizottság:

Id. Vojnits Lukács, Bács Vilmos, Szigethy József,
bizotts. elnök, egyesületi és kiáll. titkár, bizotts. jegyző.

Ujvidékről írják: A szálló teljesen elvirágozott és a kötözést legtöbb helyen betejtezték. A kádárok sok szállótulajdonostól megbízást kaptak hordók készítésére, mert bő száretra van kilátás. Ha a szálló ugy megmarad a mint jelenleg áll, nagyon sok borunk fog lenni.

A Bács-Bodrogh megyei méhészegylet X-ik közgyűlése.

A Bács Bodrogh megyei méhészegylet, méhészeti kiállítással egybekötött X. vándorgyűlést, f. évben a Bács-Bodrogh megyei gazdasági egyesület által Szabadkán tartandó termény- és gyümölcs-kiállítás alkalmával tartja meg.

A midőn egyesületünk igen tisztelt tagjait a csoportosulásra felszólítjuk, bizton reméljük, hogy felhívásunk nem fog nyomtalanul elhangzani, miután meggyőződésünk, hogy az egyleti tagok között azon éber szellem uralkodik, mely minden haladásnak hü istápolója.

Szükségtelennak találjuk itt ismételni, hogy a nagy közönség mindenkor mily éber figyelemmel kísérte működésünket, és hogy talán most, mivel a méhészeti téren mutatkozó iparkodás mindenfelé nagy érdeklődést tár elénk, sokkal nagyobb mértékben fog ránk ügyelni mint máskor. Fel tehát ügytársak! jelenjünk meg minél nagyobb számban.

Ez alkalommal vagyunk bátrak a bel- és külföld méhészeti, és a méhészeti iránt érdeklődőket X-ik vándorgyűlésünkre tisztelettel meghívni, és úgy mint a termény- és gyümölcs-kiállítást saját kiállításunkat is becses figyelmükbe ajánlani, kérve, hogy ezt méhészeti termékek, méhlapok, eszközök és e szakmába vágó irodalmi termékekkel gazdagítani szivesek legyenek.

Együletünk tagjait szintén arra kérjük, hogy tehetségeik szerint iparkodjanak a kiállítást minél számossabb tárggyal gazdagítani.

Miután kiállításunk a Bács-Bodrogh megyei gaz-

dasági egyleti termény- és gyümölcskiállítással f. évi szeptember hó 23., 24., 25., 26-ikán közösen tartatik, felkérjük az igen tisztelt kiállító urakat, a kiállítandó tárgyakat f. évi szeptember hó 14-ig bezárólag a kiállító nevével ellátva, áruba bocsátás esetében pedig az árak reá vezetésével — a kiállítási bizottság nsgos Vojnits Lukács urhoz Szabadkán, címezve beküldeni.

Egyúttal van szerencsém tiszteletteljesen tudtul adni, hogy nsgos Vojnits Jakab ur, a Bács-Bodrogh megyei gazdasági egyesület első alelnöke, a Bács-Bodrogh megyei méhészegylet nagylelkűleg 150 frankkal (mondó százötven frank) megajándékozni méltóztatott. A nemes adományozónak ezen kegyes ajándékért egy-letünk nevében a legnagyobb tisztelettel köszönetet fejezünk ki.

Figyelmeztetjük továbbá a kiállító urakat, hogy egyesületünk ezen kiállítása alkalmával is kiváló tárgyakat, frank, arany, ezüst díjakkal és elismerő oklevelekkel fogja jutalmazni.

A gyűlés és a kiállításra vonatkozó közelebbi felvilágosításokat, legközelebben a sorrend — (programm) hozandja.

Együletünk ugyszintén az itt jelzett kiállítással egybekötött X. vándorgyűlésünkre vonatkozó kérdések, tartandó előadások, bejelentés, vagy egyéb ügyek, Jakab József községi tanítóhoz Bács-Bresztovácott intézendők.

Bács-Bresztovác, 1833 évi július hó 15-én.

Az egyesület vezetői:

Turnovszky Sándor,
Jakab József.

Van szerencsém egyesületünk igen tisztelt tagjainak jelenteni, hogy egyesületünk vezetését mostantól fogva Jakab József ur velem osztani fogja, miután időm és egyéb körülmények nem engedik, e tekintetben minden igényeknek eleget tenni.

Filipován július hóban.

Turnovszky Sándor.

Zenta, jul. 12.

Miniszteri látogatás.

Báró Kemény Gábor közlekedésügyi miniszter ur, a dunagőzhajózási társulat „Drenkova“ nevű hajóján, tegnapi d. u. fél 6 órakor városunkba érkezett. A hivatalos fogadtatás, megyénk alispánjának előleges intézkedése folytán, a miniszter kívánatára elmaradt ugyan, hanem a polgárság — dacára a nagy munkaidőnek — mindent elkövetett, hogy a fogadtatás minél impozansabbá tétessék. Az egész város fel lett lobogóva, temérdek nép gyűlt a Tisza partjára, s midőn a miniszter ur, Sándor Béla főispán és Schmausz Endre alispán kíséretében a hajóállomáshoz ért, tarack-durrogás a helybeli tüzoltó század zenekarának harsogó induló fogadták, melyeknek elnémultával Merényi Dezső ügyvéd a minisztert következő beszéddel üdvözölte:

„Nagyméltóságú miniszter ur! Kegyetlen urunk! Zenta város polgárságának tudomására jutván azon körülmény, hogy Nagyméltóságú a pest-zimonyi vasút alsó vidéki építményeinek megtekintése és pancsova-vidéki körútjának bevezése után visszatérőleg — habár csak néhány percre is — Zenta városát magas megjelenésével szerencsétlenül méltóztatik: megragadni kívánta ezen kedvező alkalmat arra nézve, hogy őszinte tiszteletének, rokonszenvének és szeretetének kifejezést adjon azon államférfi irányában, aki a közelmúlt időben mint földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter, főleg az országos agriculturnviszonyok és a közgazdasági kérdések lelkes és odaadó felkarolása által, azok fejlesztése és a közvazyonosodás előmozdítása tekintetében, oly sok és nagy horderejű, következményében áldásos intézkedéseket eszközölt. Egyúttal kifejezést kívánt adni Zenta város polgársága abbéli jóindulatú ragaszkodásának is, hogy Nagyméltóságodnak, az országos közlekedésügy tekintetében ezuttal tett fáradozásait, valamint jövőbeli összes tendőit, a legnagyobb rokonszenvvel és bizalommal kíséri. Midőn szerencsém van Nagyméltóságodat Zenta város összes lakossága nevében egy szives „Isten hozott“-tal üdvözölni, városunk jövőjét érdeklő azon hő óhajunknak adok kifejezést, vajha Nagyméltóságodat, a legközelebbi jövőben a város vendégeként fogadhatná és tisztelhetné, mely alkalommal Nagyméltóságod a város közlekedésügyi égető szükségleteiről a legközelebbi tudomást szerezhetné. Isten hozta Nagyméltóságodat!“

A miniszter erre következőleg válaszolt: „Örömmel jöttem e történelmi nevezetességű városba. Az alvidék legnagyobb részét beutazva, személyesen meggyőződtem arról, hogy ezen vidék nagyjelentőségű gazdasáthatához, a közlekedési művek felállítására, kiépítése és jókarba való helyezése, a legnagyobb szükségesség, és mint miniszter, a helyzet javításán e részben teljes igyekezetemmel rajta leszek; ezuttal pedig van szerencsém e város polgárainak kitüntetését és szívélyes fogadását a legmelegebben megköszönni.“

Lelkes éljenek követték közönségünk részéről a miniszter eme szavait, a ki ezután a polgárság zárt sorai között Gombos Gábor polgármester kalauzolása mellett, gyalog-sétát tett a város főterén; megnézte diszes népkertünket s a Matkovits szolgabíró lakásán töltött pár percnyi pihenés után, Sváb Károly országgyűlési képviselő s több meghívott vendég kíséretében, Sváb csókai birtokára utazott, hol dúsz lakoma rendeztetett tiszteletére.

A miniszter ma délelőtt érkezett vissza Csókáról s a „Drenkova“-ra szállva, folytatja szemleutját Szedged felé.

E levél kiegészítéseül közölhetjük a következőket: A miniszter ur csütörtökön reggel fél tízkor érkezett Török-Kanizsára, hol a Tallian család villásreggelivel várta. Rövid időzés után tarackdurrogások közepette vonult el O-Kanizsa alatt.

A személyhajó kávéssal ment a Drenkova előtt; innen volt a tévedés Martonos alatt, hogy midőn egy csintalan fiatal ember lekapván egy öreg ur kalapját, avval a parton álldogáló közönséget üdvözölte, azok az öreg urat miniszternek, a fiatal embert pedig titkárnak tartván, jöfómán ellőböztek a puskaport

az érdemteleneke. Azonban jutott a magas vendégnek is elég.

A hajó déli egy órákor érkezett Szegedre, hol a miniszter a saját szobájában elköltvén rövid ebédjét, a három órai vonattal Budapestre utazott.

A kolera elleni óvintézkedések.

A kolera elleni óvintézkedések megtétele iránt a magyar királyi belügyminiszter 40,485. szám alatt a következő körrendeletet intézte a törvényhatóságokhoz:

Hivatalos tudósítások szerint Alsó-Egyiptomban, névszerint Damiette, Mansurah, Port-Said, Chirbine, és Samanouban a kolera járványosan ütött ki s jelsül Damiettenben már nagyobb kiterjedést nyert.

Habár remélni lehet, hogy ugy magában a járvány által megsejtett országban, valamint a tengeri hatalmak részéről tett szigorú óvintézkedések folytán sikerülni fog a járványnek Európába való áthurocolását megakadályozni, s hogy a monarchiánk tengerészeti hatóságai részéről már eddig is tett, és a szükséghez képest még ezentúl is teendő erélyes óvintézkedések által hazánk területéről a nevezett járványos betegséget távol tartani sikerülend, mindamellett különös tekintettel a járványnek a jelen melegebb évszakban való könnyebb tovaterjedhetésének lehetőségére, a gondos elővigyázatot szükségesnek tartom arra nézve, hogy azon nem remélt esetben, ha a járvány hazánk határaihoz közelednék, a hatóságok, a gátló és övrendszabályok megtételére nézve készületlenül ne álljanak.

Mely körülmény kötelességem teszi a törvényhatóságot figyelemmel, hogy a veszély elhárítása céljából mindazon hatósági óvintézkedések megtétele szükségesnek mutatkozik, melyek a netán felmerülő ezen kór eljuttására, terjedésének megállítására, a betegek kellő elhelyezésére, ápolására, gyógykezelésére, esetleg a lakosságunk a követendő elhárító eljárás és étrendi magatartás iránti felvilágosítására szolgálhatnak.

Ehez képest szükségesnek látom a törvényhatóságot a következő intézkedések megtételére felhívni, melyek már előzetesen a fenjelzett kórnek felmerülte előtt is, azonnal életbeléptetendők; és pedig:

1. Különös gond fordítandó az utcák és lakházak tisztántartására; miertis — jelsül nagyobb városokban — azon intézkedés teendő, hogy a bérlőesikók és szekerese szigorú büntetés terhe alatt tartozzanak álló helyeikről a szemetet, mely folyton a lég fertőzésére nyújt alkalmat, rögtön vagy legalább este eltakarítani.

A lakházak tisztántartása és célszerűbb szellőztetésére nézve pedig elrendelendő, hogy népesebb városokban, kivált ezeknek szűkebb utcáiban a kapuk, melyek nagyjából egész napon át csak félik nyit tatra ki, egészen nyitva tartassanak.

2. A vásári rendőrség szorosán foganatosítandó s az éretlen gyümölcs, romlott halak, állott hus és egyéb egészségellenes élelmiszerek árulása hatályosan megakadályozandó.

3. Különösen oly nyilvános helyeken, hol számos egyén, jelsül utasok fordulnak meg, mint szállodák, vendéglők, kocszmák, színházak, továbbá vaspályaudvarok és vasúti, hajózási állomásokon a pöcögördők, árnyékszékek, csatornák kielégítő fertőtlenítése már most is naponta teljesítendő, mire nézve a hatóság kötelessége magának e nagyfontosságú intézkedés pontos keresztülviteléről meggyőződést szerezni, megjegyezvén, miszerint a vasúti és hajók, pályaudvarok, indóházak és állomások tisztántartására és fertőtlenítésére, a főfelügyelőség útján külön tétetett intézkedés.

4. Mindamellett, hogy ezen kórnek az egész országban eddigleg legkisebb nyoma sem észleltetett, a hatóságok figyelme arra irányuljon, hogy azon esetre, ha a kór bármily körülménynél fogva mutatkoznék: föl nem tűnő módon, s a nélkül, hogy a lakosság szükségtelen rémülésbe vagy ártalmas izgalomba ejtessék, a netán mutatkozó ezen betegségben szenvedőknél kellő elhelyeztetése, ápolása s akadálytalan, orvosi gyógykezelése mánt eleve gondoskodjanak; erre nézve tehát ezelszerű lesz a szükséges előintézkedéseket már most megtenni, vagy legalább megállapítani, s akként előkészíteni, hogy a szükség felmerültevel részben zavar vagy hiány elő ne állhasson; — végül.

5. A kór kiütése, sőt az egyes eset felmerülte is, ha ez hatóságilag megállapított, haladéktalanul, s ott, hol lehetséges, távirati uton hozzám feljelentendő.

Erről a törvényhatóságot oly felhívással értesítem, hogy a felsorolt intézkedések a legnagyobb erélyvel és szigorú foganatosítandók; a szükség esérére járványbizottságok alakítandók, melyeknek figyelme még e következőkre is irányoztassék, és pedig:

a) a lakosságnak figyelemztetésére, hogy meghűlésektől, átázásoktól óvakodjék; étrendi áthágásokat és tisztátalan ivóvizet gondosan kerüljön; a kórnek első jelenléti orvosi segélyről azonnal gondoskodjék; ugynevezett titkos szerektől pedig őrizkedjék;

b) gondoskodás történéjék oly betegeknek gyógyintézetekbe való elhelyezéséről, kiknek házi berendezésük, a gyógyításhoz megkivántató szerek és kellékek megszerzését nem engedik, ily betegek azonban kórházakban a többi betegek közé el nem helyezhetők, hanem azok teljesen elkülönítendők, és lehetőleg egész külön épületben, mindenesetre pedig külön szobában elhelyezendők;

c) a hulláknak oly házakból, hol azok eltemetésükig orvosrendőri tekintetekből nem hagyhatók — gyors eltávolítása céljából, lehetőleg a város vagy helységek alsó végén hullaházak jelölendők ki; végül;

d) nagyobb városok vagy helységek a szükséghez képest járványkerületekre osztandók fel, melyekben az intézkedések pontos foganatosítása, hatósági biztosok, avagy a járványbizottság által szigorúan ellenőriztessék.

Hogy pedig magamnak arról, hogy jelen rendeletem pontosan foganatosított-e? kellő meggyőződést szerezhessek: felhívom a törvényhatóságot, miszerint az e részben elrendelt intézkedésekről, azok foganatosításáról és ellenőrzése módjáról hozzám előbb részletes jelentést tegyen.

A gyümölcsfatanesztés népszerűsítése az iskolában és vele az életben miként és hogyan mozdítható legelőszőrűben elő?

A pórnép, illetőleg a földmivesek a fát károsnak vélik a vetésekre; továbbá mivel ritkán értenek az okszerű nemesítés és további neveléshez, így ritkán sikerül nekik a gyümölcsfa felnevelése; tehát kedvüket veszítik és felhagynak a gyümölcsfa-tenyésztéssel. Mások a talaj nem kedvezését vélik a sikertelen munkásságunknak okának tulajdonítani. De legtöbbször a „nem érek rá”-val lódozzák el eme mezőgazdasági ág fejlesztését.

Továbbá, nézzük: miként vélekedik az iparosság és intelligencia a gyümölcsfa tenyésztéséről?

Az iparosság volna még leginkább hajlandó a gyümölcsfa-tenyésztésre, de azonnal ellensúlyozásul eme mezőgazdasági ágnak felhozza a túlságig felcsigázott adót; s minthogy fél, ha esetleg gyümölcsöse idővel termővé leend, úgy új adónemmel sarcolandják meg; de hogy az amugy is nagy adót és a napi szükséglethez valót beszerezhesse, kénytelen a szabadipar által létrejött concurrentia miatt éjjelét is nappallá tenni, hogy így csak tengődvé is élhessen; tehát nem jut ideje a gyümölcsösbeni elvégzendőkre; vagy legfeljebb a jobbmóduak tesznek valamit e téren; azonban ezek is igen könnyű szerével számlálhatók össze.

Hát az intelligencia hogyan van ezzel a munkával? Vannak köztük, kik díszlettel istápolják — és plane jó nagy pénzaldozattal — a gyümölcsfatanesztést, de nagyjából nem törődnek ezzel; ellenvetésül hozzák: „Mig felnevelem a fát, addig annak árán tiszor is kielégíthetem magam a Slavonia és Baranyából hozott gyümölcsessel”, nem gondolva arra, ha esetleg ott sem nővelnek a gyümölcsfát, úgy biz nem élvezhetnék annak üdítő voltát.

Továbbá azt is állítják, hogy talajunkban — értvén a bácskai talajt — nem tenyész kedvezően a gyümölcsfa. De végre nem is az ő méltóságukhoz való do log ez! Vesződjék vele az, kinek hivatása — tehát a vincellér — és kertészek. Ilyen és még tarkább nyilatkozatokat hallottam, melyeket magam is restellek, de kénytelen vagyok papírra tenni.

Ha azt akarjuk, hogy a gyümölcsfatanesztést már az iskolában megkedveltessük és így népszerűsítsük, úgy már a legelső, azaz az I. osztályban kell ezt megkezdennünk és így lassan lassan, a következő módon tovább fejlesztenünk. Hogy mi teendőnk van e tekintetben? ezt az alábbiakban leszek bátor előadhatni.

Amint a kis tanulók megismerkedtek az iskolával, úgy iparkodjék velők a tanító a fát is, a beszéd- és értelem gyakorlatok alapján megismertetni. A beszéd- és értelem gyakorlatokban ezen tétel ugyan a II. osztályban van előírva, de ugy hiszem, hibát nem fog a tanító elkövetni akkor, midőn a gyümölcsfa tenyésztésének megkedveltetéséről van szó, ha ezt az I. osztályban is a gyermekek felfogásához képest előadandja.

A gyümölcsfa ismertetése alkalmával igen helyesen fogja tenni a tanító, ha magával hozand egy kis fűszert, gyümölcs magot és ha van gyümölcsöt is. — de mindig figyelemmel kell lenni az illető helységben leginkább divó gyümölcsfajokra, és csak ezek megismertetése után szabad a más nemű és fajú gyümölcsökre átmenni; ezt pedig mindenkor a gyümölcs felmutatása és megjelölésével — ha nem is az összes, de mégis egy pár tanulónak a gyümölcs megköstöltésével kell szemléltetni, hogy ez által a gyermekekben a gyümölcs iránti érdeklődés minél jobban felébredtessek.

Elmondandó azonban az ily alkalommal a gyümölcsfa virágzásának gyógyhatása, nemkülönben az érett gyümölcs élvezetének üdítő volta is az egészségre nézve; továbbá a méhek mézgyűjtődjüknek is jó lesz bemutatni.

Azokban figyelemztetendők az elköltött gyümölcs magjának gyűjtésére olykép: miként megmagyarázandó nekik a fa magról keletkezése. Itt ugyan ennek mikénti keresztül vitelének magyarázatába nem bocsátkozhatom, mivel még több leírandóm is van, míg az életben, illetőleg a felnőttekkel megkedveltetés leírásához juthatok.

No de lássuk: miként járjunk el fokozatosan, hogy az iskolából kikerülve, illetőleg még a tankötelezettség ideje alatt egypár év lefolyásával, úgy az iskolakötelesek, valamint a felnőttek, azaz a szülők körében is a gyümölcsfa tenyésztését megkedveltessük?

Hogy minden gyermek — de még a felnőtt is — szereti a gyümölcsöt, ez kétséget nem szenved. Azért a fent elmondott, és az I. osztályra vonatkozó dolgokat át kell ültetnünk a II. osztályba, — természetesen egy kis módosítással, vagyis jobban mondva — kibővítéssel. Itt, azaz a II. osztályban megkezdhetjük már a magvetést, azonban a talajt a felsőbb (III. IV. V. és VI.) osztályok tanoncaival készítsük elő. A magvetéshez kivételül összes tanulóinkat. Ott sorba állítjuk őket és a legszorgalmasabban gyűjtő — de az iskolában is magát legjobban viselő és tanuló — gyermekek közül, — rang és vagyon tekintete vétele nélkül — választunk ki egy pár tanuló, és ezekkel — persze, saját vezényletünk folytán — végeztessük el a magvetést, a többi tanuló szemé láttára; ezen eljárásunk nemesak a gyermekek örömeül, hanem igen is — fegyelmi szabályul is fog szolgálni, és pedig azért: mert látni fogják a gyermekek saját tanítójukban az erény és szorgalom igazságos megjutalmazóját. A magvetésnél figyelemztetendők a gyermekek a példabeszéd eme szavaira: „Ki mint vet, úgy arat.” De felelőtlenül nekik még az is, hogy: „A sült galamb senkinek sem szál — csak úgy könnyen — a szájába.” Tehát megértendő velők, hogy munka nélkül semmi sem — legfeljebb kór — tenyészhetik; és hogy a munkát kerülők pedig rendszeren a koplalás mesterségére leszenek kárhóztatva.

A magvetést legjobb az összegyűjtés után, mindenkor azon időszakban végezni, mikor a gyümölcs megérett, tehát az egyes gyümölcsfajok élvezeti idejének végével. Ha azonban ezt nem tehetnők, úgy mégis figyelemmel legyünk arra, hogy a csontárok még azon ősszel, a midőn szedettek — elvettessenek, mert ellenesetben, a jövő tavasz beálltával, ki nem kelnének. Az almárokak sem árt az őszi vetés, de ezek kora tavasszal is elvethetők.

A vetést akkép alkalmazzuk, hogy a kikelendő

apró csemeték könnyen gyomlálhatók legyenek, mivel nem szabad engednünk, hogy a gyom elcsigázza a gyenge csemetéket. Azért legjobban a magágyacsokkat egymástól 15 cm. távolságra csinálni, és minden egy m. széles ágyás között 30—40 cm.-es utat hagyni. Ha az elvetett mag igen sűrűn kelt volna ki, úgy a felesleges palánták, jó meglocsolás után kiszedendők és a netán üresen maradt vagy hiányos helyekre átültetendők. Az ekkép elvetett és jól gondozott palánták a jövő őszig már annyira ki fognak fejlődni, hogy kézbelen nemesítéshez alkalmasakká válnak. A nemesítés eme nemét majd végül, az összes nemesítési fajok bemutatásánál fogom tényleg bemutatni.

A III., IV., V. és VI. osztállyal már megkezdhető a tulajdonképeni nemesítés.

A nemesítés fajai közül legjobbak: a párosítás, kéreg alá oltás, lapozás és szemzés.

Némelyek még mai nap is alkalmazzák a hasítás-bai oltást és sipolást; de a legújabb időben eme két neme a nemesítésnek mellőztetik, és p. a hasítás azért, mivel ezen műtét nagy sebet ejt a vadoncon, s így hosszabb ideig kell ezt a benemesített alanynak, az összeforrásnál sanylenie; a sipolást pedig eredménytelensége miatt mellőzik.

A nemesítéshez elkerülhetetlenül szükséges egy jó és éles nemesítő kés, fűrés, oltó vask és kötélék. A kötélék lehet gypju vagy pamut fonál; ha ez nem volna, úgy jó a spárga vagy öreg vászonnál vágott keskeny szalag is.

Itt szükségesnek tartom megjegyezni, miként az oltáshoz alkalmazandó nemes gallyak mindenkor február második felében szedendők; szedésük alkalmával pedig mindig arra figyeljünk, hogy a nemes gallyat — ha csak lehet — mindenkor a termő fa déli részéről nyessük, mivel ezen az oldalon legkifejlettebbek az új hajtások. Ha azonban téli, azaz szobában nemesített akarunk megkísérteni, úgy a gallyat már október végéig is megszedhetjük, mivel ez idő tájt a fák már egészen átadták téli álmuknak. A szobában nemesítésnél azonban ügyelnünk kell arra: miként a benemesített fűszereink oly helyen vermetessenek be, hol sem a fagnak, sem pedig a korai megindulásnak nem lesznek kitéve, mivel a fent jelzett okok bármelyike is eredménytelenné tenné minden fáradozásunkat.

Ezek előre bocsájtásával, lássuk már most, miként készítenéd el az oltó vaskot? — megjegyzendő, hogy ez sokba ne kerüljön, de az embernek még se kelljen folyton magával serpenyőt hordozni, felhígítása miatt.

Oltó és folyton puha oltó vaskot kapunk, ha 1/4 kgr. sárga vaskot, 1/4 kgr. sárga vagy fehér szurkot, 1/4 kgr. vastagterpentint és egy diónyi nagyságu fagyút lassu parázstűzőn felolvasztunk és pedig úgy, hogy előbb a vaskot olvasszuk, felolvasása után a szurkot, végül pedig a terpentint és fagyút tesszük a serpenyőbe. Ha ezen keverékünk teljesen felolvadt, úgy öntsük ezt egy eleve elkészített tál hidegvizbe s meghűlése után, kezünket zsírral megkenve gyúrjuk jól össze, és hogy könnyebben hordozhassunk, tépjük jól kedvünk szerinti gömb vagy rud alakokra. Kinek több oltó vaskra volna szüksége, tessék a fenti mennyiség-t megkétszereznie, úgy több lesz belőle.

Menjünk már most át az egyes oltási nemekre. Legelőször is nézzük: miként kell a „párosítást” véghez vinni? A párosításhoz alkalmas már a lúdtolnyi vastagságu vadonc is; ha tehát ily, vagy kissé vastagabb vad alanyaink vannak, úgy a következőkép kell eme műtétünknel elbánnunk:

Kezünkbe vesszük a vadoncot és mielőtt benemesítenők megkurtítjuk késünkkel ennek hibás vagy aránytalanul álló gyökereit; ennek elvégeztével, megvizsgáljuk a vadonc törzsét és a hol legszébbnek véljük, ott egy haránt csapásos vágással levágjuk a vadonc törzsének felső részét; ezen vágásunk ép úgy fog kinézni, mint a lúdtol nyessésénél az első vágás. Ezt megtéve, kezünkbe vesszünk egy oly vastag nemes gallyat, mint a midő a benemesítendő vadoncunk. A nemes gallyat ép oly vágással vágjuk le mint a minőt a vadoncon ejtettünk, azonban a nemes gally vágását mindenkor akkép ejtsük, hogy a vágás felett közvetlen egy nemes de egészséges rügy maradjon; ha ez is megtörtént, úgy illesszük a vágás következtében létrejött két nyers lapot össze; erre tekerjük az összepárosított két fűszereket jó szorosan be, vagy jól beviaszozott pántlikával, vagy öreg harisnya pamutal mely utóbbi után a sebhelyek, úgy a nemes gally oltóvaskszal helytelenesen bekenendők és kész az ugynevezett párosítás. Ha az oltás eme nemét télen át, a szobában végezzük, úgy figyeljünk arra, miként az oltásra szánt helyiségünk ne legyen túl meleg, mivel ez a hidegről behozott nemes gallyaknak ártalmára lehetne; a beoltott fűszereket pedig fagymentes helyen bevemmelendők.

Nézzük továbbá: miként kell elbánnunk a lapozással? A lapozás nem más, mint a párosítás egy válfaja, melynek útján vastagabb alanyok is benemesíthetők, annélkül hogy a fa hasítását szenvedne. Lássuk tehát: miként kell a lapozás műtétét elvégeztünk? A lapozandó vadonc derékon vízszintes irányban lefűrészelendők, az ejtett seb erre éles késsel körül vágandó; ennek megtörténte után kezünkbe vesszük a nemes gallyat és az alsó rügy átellenében — lehet azonban a rügy alatt is bevágni — egy kissé vízszintesen bevágjuk s a bevágástól épen egy harántosan faragjuk ki, mint a párosításnál mondvá volt.

A nemes gally megfaragása után vágjuk az alany kérgéből oldalt egy harántos vágással késünket alulról felfelé húzva, egy oly széles darabot le, minőt a megfaragott nemes gallyunk befedhet. Megtörténhetik, hogy a törzsökön vágott seb helyén szélesebbre vágódik mint mi akarnók; ilyenkor csak arra kell vigyáznunk, hogy az oltóvask kérge, a törzsön tett metszés egyik oldalán a kéreggel jól összefeküdjék; ha a másik oldalon egy kevés fedetlen hely maradna is, az nem volna nagy baj. Most fektessük oltóvaskunkat a törzsön kivágott helyre, de ügyeljünk arra, hogy a vadonc belső kérge az oltóvask belső kérgével jól összeilljék; erre azért kell figyelemmel lennünk, mivel megeshetik, hogy a vadonc külső kérge sokkal vastagabb, mint a nemes oltóvaské, a mely külső kérge pedig élettelen és csak is a fa külső megtámadtatásainak megvédésére alkotvák; a belső kérge illetőleg a háncs pedig a nedvkerénges vezetője, ha tehát ezek össze nem jönnének, sikertelen lenne összes fáradozásunk. Ha tehát a fenn

elmondott mód szerint az oltógalyat oda illesztettük a vadonc törzséhez, ekkor kössük azt jól oda, a sebhelyeket pedig oltó viaszszal légmentesen zárjuk el és kész a lapozás.

Nézzük most miként kell eljárunk a bőralá oltással? A bőralá oltásnál a nemes oltógalyat ugyanazon alakra kell megfaragunk, mint ez a lapozásnál elmondva volt; az alanyul szolgáló törzs is ugy fűszelendő le, de a kéreg nem vágatik le, hanem csak egy függőleges, alulról felfelé jövő vágás ejtetik rajta olyformán, hogy a háncs a tulajdonképeni fág átvágassék. Ha ez megtörtént, ugy az áthatított kéreg egyik oldala felnyitattik, a másik feléhez pedig az elkészített nemes oltógaly hozzá illesztetik, ezután a felnyitott kéreggel az oltógaly betakarattik; ennek elvégzésével jó szorosan lekötetik, s végül a sebhelyek oltóviaszszal lég- és vízmentesen bekenetnek.

A bőralá oltásnak van még egy másik neme is, melynél a levágot vadonc kérgé egy gömbölyű hátú sima ék segítségével, a tulajdonképeni fától, ennek a tulajdonképeni fa és kéreg közé ledugása által elválasztatik, a nélkül, hogy a kéreg legkevésbé sérülést is szenvedne; az ekkép nyert ürbe azután beledugatik az oltógaly, mely ép úgy mint az imént elmondott nemesítésnél lesz megnyesve, csak az a különbség, hogy most a nemes galy hátsó részéről is levétetik a tulajdonképeni kéreg, a nedvvezető háncsig; ennek megtörténte után bedugatik a már elkészített vadonc kérgé — és a tulajdonképeni fa közti lyukba, a sebhely pedig oltóviaszszal légmentesen bekenetik, s kész a kéregalá oltás.

Menjünk már most a szemzésre át. A szemzés az év két szakában végezhető, és pedig nyáron és ősszel. A nyári szemzés június elejétől július közepéig végezhető, az őszi szemzés pedig július végétől egész október elejéig eszközölhető; az eljárás módok azonban mindenkor azonosok maradnak. Hogy azonban ezen is mielőbb átessünk, ugy azonnal hozzátartandok ennek megmagyarázásához. Lássuk tehát: mire van szükségünk a szemzés műtétének? Szükségünk van egy jó szemző kére, kötelekül hársfaháncs, parkál rongy vagy kukorica fosztás is jó, végül pedig idej hajtású vad alanyok és idej nemes galy szükségeltetik. A nyári szemzésnél különösen arra kell ügyelnünk, hogy ez a reggeli vagy délutáni órákban eszközöltessék; a déli órákban soha se szemezzünk, mivel ez időtájt a hőség igen gyorsan kiszáritja a vágásból a nedveket, miézt is rendesen bizonytalanná válik egész fádóvásunk. De nézzük már most: miként járunk el a szemzés műtétének végrehajtásánál? Vegyünk kezünkbe egy idej hajtású nemes galyat, nyessük le róla a tulajdonképeni leveleket a levélszár felső végeig; most szemléljük meg a rajta lévő rügyeket; a legegészségesebbnek talált rügy felső részén, a rügytől mintegy 1/2 cm magasságban messük át a hajtás kergét, egy kereszt — vízszintes metszettel, ennek megtörténte után forduljunk a szem alá, mindkét oldalról olyformán, hogy eme függőleges metszéseink egymást a szem alatt 1 cm távolságban keresztezzék, mely metszetek után csipjük le a szemet hüvelyk és mutató ujjunk segítségével a galyról, most nézzük meg a rügy belsejét, nem látható e egy gombostűfej nagyságú lyuk a kéregben? — ha ez látható ugy a szem nem jött jól le; azonban, ha a belső héj egészen sima, ugy egészséges a szem és felhasználható a szemzéshez.

Ennek megtörténte után szemeljünk ki a vadonc törzsén vagy ágaiban egy sima helyet, a kiszemelt helyen vágjunk egy vízszintes kereszt vágást a vadoncba, erre pedig illesztük késünk hegyét e keresztmetszetünk közepére és húzzunk egy függőleges vágást lefelé, mintegy 3 cm. hosszant, mely kettős metszetünk a nagy T betű alakját fogja élénk tüntetni. Ezt elvégezve, nyissuk a függőleges vágás hosszában fel a vadonc kergét annyira, hogy ezen nyílásba a nemes galyról lecsipett szem könnyen beilleszthető legyen; a beillesztésnél ügyeljünk arra, hogy a nemes galy felső, vízszintes része a vadoncban ejtett vízszintes vágással szépen összeilljék; mi ha megvan, ugy kössük be a már eleve elkészített kötelekkel a sebet akként, hogy felülről lefelé jövet, a sebhely eltakarassék, és csak a nemes szem látszik ki a keresztvágás alul; ezt elvégezve, kézen van a szemzés. Itt meg kell jegyezni, hogy egy vadoncba, egynél több szem is betehető, de mindenkör csontár gyümölcsbe csontár, puha magú alanyba pedig puha magú nemes gyümölcs teendő. Ennyit a nemesítés módjáról.

A nemesítés alkalmával, iparkodjék a tanító minden legparányibb dolgot világosan megmagyarázhatni, és ha netán kérdésekkel ostromoltatnak, ugy ezekre készségesen feleljen. A megmagyarázások után engedjen tanítványainak is kísérleteket tenni — de előbb hasznavehetetlen ágon, mivel kár volna a jó vadoncoikat rongáltatni adni; ha azonban ez már jól megy, ugy engedje eme kísérleteket vadalanynokon is végezni. Ez annyira meg fogja öröendeztetni a gyermekeket, hogy szüleiknek békét nem fognak adni, míg nekik az amugy is eléggé terjedelmes házi kertből egy darabkát át nem engednek gyümölcsfa iskolául. Erre azonban a tanítónak is kell buzdítani nagyobb, és a nemesítésben már jártasabb tanoncát, s igérnie kell, hogy ő is megfogja néha látogatni kis kertjeiket és hogy minél előbb nemes fáik lehessenek, adjon a gyermekeknek egy pár vadoncot, melyeket azután a tanulók maguk nemesítenek be és ültetnek is el szülei házuknál.

Látván a szülők gyermekeik örömet és munkájuk hasznosságát, önmaguk is megkísérlik a nemesítés eszközölését; mi ha egy-kettőnek jó sikerül, ugy a többi sem fog nyugodni addig, míg ezt el nem sajátítja, ki-vált ha látja szomszédjainak kertjében a szép és jó termő, nemes gyümölcsű fiatal fákat; a gazda pedig ha megkérdeztetik: hogy honnan e szép gyümölcsfája? nagy önérettel feleli majd rá: hogy biz ez az ő saját kezének Isten segítségével műve! Azonban, hogy eme munkánk sikert hozzon, önmagunknak folyton kell működnünk, s oda hatnunk, — ha esetleg a faiskola a község — nem pedig az iskola tulajdonát képezné, hogy évente a helység lakói, ugy a szorgalmas tanulóik között is ingyen osztassanak ki részben nemes és részben vad fászkák. Ez mindmégannyi lelkesítő eszköz leendő, mely a népben a gyümölcsfák iránti kedvet minél előbb felébresztendő, és a gyümölcsfa tenyésztést virágzóvá teendő. Továbbá: el ne mulassunk egy oly alkalmat sem felhasználni, mely adandó alkalmakkal

nyílik, a nép előtt a gyümölcsfátenyésztés gyönyörű és hasznosnál járó foglalkozásáról beszélni, s így őt mindinkább ennek megkedveltetésére vezetni. Ha a nép látni fogja hogy mi csakugyan szívünkön hordjuk eme ügyet, és mi fáradságot sem kímélünk a keresztülvitelben, ugy ő is velünk fog tartani, és a gyümölcsfa tenyésztés mielőbb meghozandja a már oly rég várt, ugy erkölcsi valamint anyagi hasznot

Adj a Isten, hogy mielőbb így legyen!

Kuzmics Lajos

A FERDE NEVELÉS.

(Nevelésügyi tárcacikk.)

Vizsgálja csak valaki elfogultság nélkül szigorú lelkiismerettel és mély kutatással társadalmunkat, nem kételkedem, találkoznai fog ijesztő mérvben a ferde nevelés áldozataival, észreveendő, hogy benne erősen kezd lábra kapni mindenféle káros következménye a ferde nevelésnek. Szemébe tűnhetnek azon téves nevelési rendszerek légiói, melyek az áldozat gyermek évein végig szövődnek és a mely előkészítője azon útnak, mely elviheti a boldogtalanság fekete tengerébe.

A ferde nevelés — a többi közt — az időelőtti nagykorúsítás ideálját is valószínűleg igyekszik, feledve az arany igazságot, hogy: „a természetben nincs ugrás“.

Nem mondom, nem állítom, hogy az emberiséget az évek száma teszi emberré, de azt állítom, hogy kell lenni egy olyan kornak, melyben a gyermektől szívesen látjuk azt, a mit épen az ifjútól látni nem szeretünk, s viszont nem észszerű a gyermeknek betudni azt, mi a felnőttnél mint előző érvénykedik.

De a mit a tapasztalat komoly képpel tanácsol, a ferdeségbe tévedt „moderna“ felfogás mosolyogva megveti.

A társadalomnak (nagyobb részét ide véve) ideális fogalma a nevelésről alig bírja eltérni a természetes, egyszerű nevelési módszert, hanem merő ellentétbe áll vele és divatot hajhász. És így most már oda jutottunk, hogy az apró iskolás gyermekek számára is rendeznek bálit és színi estélyeket, csupa „nevelési“ elvből kiindulva.

Elvezetem szíves olvasóimat egy ilyen gyermek bálira, hova a normalis fiú- és leánygyermek tolongva sietnek, az apák és anyák titkos örömeikre.

Csak az udvarba kell belépniük, hogy észrevegyük, mikép e házban gyűlik össze a „gyermeki ártatlanság“. A portás várja a megérkező „libákat“. Végre jönnek. A fiú gyermekek csattos lack cipőben, tarka harisnyában, bársony nadrág és kabátban, fejökön cylindert, szemén pedig az elkerülhetlen szükségé vált monoklival; a leány gyermekek bodrozott fűvel, rajta cseresznye színű zsaniliából izletesen készült fejké, púderozott arc, affektáló száj, meztelen váll és karokkal, rövid plüss ruhában jelennek meg.

Azt hiszem, ennyi elég is volt bevezető szónak, a mit tájékozásul előre el kellett mondanom és most ha úgy tetszik beléphetünk a táncterembe.

A zene már javában harsog. A gyermekek „rágyújtottak“ a táncra. Pezseg a vér... a lábak cifrázák a csárdást.

„Hogy volt!“ „Hogy volt!“ „Ujra!“ kiáltja ez, ordítja az, és az Annácska liheg, Gyula meg töröli az izzadt homlokát az „isteni“ tánc alatt.

Terítve is lesz, sonka, pezsgő az asztalon, a szívekben pedig Bachus és Amor — készítik az utat... Vigadnak, — hisz: „most van a táncnak a legszebb ideje“.

És vígan szól a hegedű. Gizella meg csak ugy repül mint a „madár“ kiről az édes mamája „meg van győződve“ hogy legjobban táncol.

Oh szülők! nézzétek, mint járják gyermekeitek a táncot, és nem gondoljátok azt, hogy vele egy időben „csörgetik az erény láncát“?

Oh gyermeki ártatlanság! Szünóra! — ordítja a rendező — és az „apró gavallérok“ és a kis „hölgyek“ sétálgatni kezdenek.

Nézd papa! mily „kedvesen“ csimbeszkednek egymásba ez a két kis baba — szólítja meg férjét egy mamácska, kitörő örömmel — pedig még aligha többek 8 évesnél. Mily nagyszerűen áll nekik, a kis huncfutoknak — tévé hozzá negédesen. — Es a fiú bátor lett. Udvarol „erősen“, sugdosni kezd és — szerelmessé lesz. Hisz szabad már neki ennek lenni, mert hat év múlva tizennégy éves lesz már!

A csoportok oszlani kezdenek, a gyermekek helyet foglalnak. Gyula, Annácska mellé ül és — szerelmet vall neki. Annácska a fogai közt szüri az „igent“.

Az átellenükbe levő tacsó pedig Arankától dalolva pusztit kér. Azt dalolja neki, hogy:

Egy szem buza, két szem rozs,
Csókoljon meg mindjárt most,
Ha most nem, úgy sohasem,
Ha maga nem, senki sem.

És a szerenádozó csak egy mosolyt aratott. De ez nem volt elég, azaz épen elég volt arra, hogy majd később meglátjuk mire...

Türelmetlenül panaszkodnak már az „urak“ nőgatja a muzsikásokat a rendező. És ezek megjelennek „ujra“.

„Compliment!“ — hallatja a hangját a rendező. „Francia négyes“ — ehozzák kórusban a gyermekek és szaladnak „angazsirozni“.

„Kézcsók zárja be a négyest!“ — követelik a gavallérok.

S vezényelve is lett.

„Csárdást!“ — parancsolja a rendező. És a húr csak úgy zeng. „Csárdást kivilágos kiviradtig!“ — kiabálja egy hét éves gyerek. És úgy is lett. A korán már rég felébredt, a nap már az égen van és a gyermek sereg még mulat.

Végre feloszlott. A gyermekek haza vánszorogtak — kimerülve vetik magukat oda, ahova épen lehet.

Búcsúzzunk mi is innét el szíves olvasóim, és kísérik szemmel „a bálit tudósítást“, de ne keressük azt a „bálit hírek“ közt, hanem majd úgy tapasztalati úton — az életben.

Különben ott gyülekeznek össze a papák a kaszinó előtt, menjünk csak oda, hallgassuk őket, hisz másról úgy sem beszélhetnek mint a tegnapi gyermek báliról. Figyeljünk csak!

— Barátom! csodálom, hogy Gábor a fiával nem volt tegnap a bálon.

— És hát nem tudod, hogy miért?

— Egy szót sem hallottam.

— Hát képzeld el, a fia tegnap este felé egész kétségbeesetten rohant hozzá, hogy hát a kis Ferikének cylindere van, és neki nincs. Pedig neki „okvetlen“ szüksége van reá. És mivel az apja nem engedett a fiú eme „szerény“ kívánalmának, dörmögni és szitkozódni kezdett a „kódis“ világ ellen. Az apja erre megharagudott és végig páholta a kis Ferikét. Erre ez düheben kirohant a házból és — képzeld el! — még most sem tért vissza.

Brrr.

Az évek mulnak s a gyermekkorban megkezdődött regény fejlődik: Annácska halványul és hervad. Azt mondták az ismerősei hogy... Az apát öli a szégyen, az anyát kínozza a bű, és a gúnyolódó szomszédok Annácskáról azt énekelték, hogy: „Alla a keserves anyja...“

„Azután dördül a pisztoly és — meghalt a Gyula, és loccsannak a habok és — eltűn az Annácska.“

A szerenádozó tacsó pedig tanulás helyett „kínimeket“ farag a „hütlén“ hölgyének.

Ime az időelőtti nagykorúsításnak eredménye.

Mj. Jung Feri.

Sonett.

Ha majd ledönti Isten a világot

És lesz e föld sötétlő pusztá rom,

A végtételt zúg a sírokon:

Ki mennybe, ki le mély pokolra szállott;

Lelkünk a testnek zárból kívül ott

És újra látva egymást, angyalom,

Elzeng a csók, az édes, ajkamon;

A csók a melyre szűm a sírba vágott.

De ha kinyitva a mennykapu-szárnyak

S beszólva: merre vagy hű kedvesem?!

Fülembe mind a hangok visszazállnak.

S ha átbolyongva a dús terméken,

Keresve bár — sokáig — nem találak:

— Oh ugy az üdvösség se kell nekem!

Vilgyi Csasztár.

KALAMUS ÉLETALBUMÁBÓL.

Mikor én még vadfogász — azaz prózai nyelven szólva: preperandista — voltam, történt meg velem ez a kis épületes história.

Egy keserves vacsora után az utcára kukkantam ki. Átellenben — egy bolhaugrásra — rozzant kapu alatt álldogált Gyula barátom, erősen fújva a füstöt savanyúan kinéző ábrázatja elé.

— Servus földi! s odaléptem hozzá.

— Servus!

— Hát meg volt-e már a vacsora?

— Sajnos csak részben...

— Miért?

— Hát biz azért, mert a tekintetes Kozmás uram ellátogatott a babecsupajzba, s annyira boszantotta az orromat, hogy preperandista minőségű gyomrom dacára se bírtam: elegendőt enni.

— E szerint hát nekem is csak részben volt meg a vacsorám, mert hozzánk meg a Herr Kevés köszöntött be.

— E semmi no! — mondá — pótoljuk ki.

— Mivel? kérdezem kíváncsian.

— Egy kis sétával.

— Vékony ez pótlásnak is, de azért nem bánom.

— Előbb azonban te is gyujts rá, s egy szivart nyomott kezembe.

Az igaz, hogy „suszterkabanusz“ volt, no de az ajándék marhának nem kell nézni a szarvát, ez okból én se tekintetem az ajándéktárgynak rangjára. Sőt attól se kellett tartanom, hogy felrobban.

Rövid bolyongás után Jóska barátunk lakása előtt találtuk magunkat.

— Te — fordultam hozzá — mily jó szag jön innen ki.

— Valóban! Itt „panpuskát“ sütnék.

— Nem látogatnók meg a Jóska?

— Dehogyan nem; hiszen erre alkalmasabb időt soha se választhattunk volna.

A másik percben már benn voltunk. A gazdasz szony ép akkor tette fel a „panpuskát“ az asztalra.

Jóska nem nagyon inyére lehetett a mi becses personánk jelenléte, mert szörnyen csunyaúl nézett.

— Jó appetitust a vacsorához, mondtuk egyszerre.

— Köszönjük — mondá a gazdasszony — tessék egy kis „panpuskát“ enni!

Az én barátom nem várta, hogy kétszer hívják, hanem egész otthoniasan neki ült.

Én meg csak azt vártam, hogy még egyszer mondja; de alkalmasint felsültem volna vele, ha Gyula barátom le nem olvassa a keserűséget a pofámról és ilyféle szavakra nem fakad:

— Ne kínáldt magad, hiszen ugyis éhes vagy!

— Ha ha ha! tessék Kalamus ur, mondá ujra az asszony.

Ezt vártam csak...

Szegény Jóska barátunk a méregtől alig bírt enni. Pedig úgy néztem a tányéjról, hogy nagyon kevés csupajzot költött el: persze a „panpuskára“ számítot.

Ebből aztán le is vonta ő kigyelme az üdvös tanulságot, mert midőn „panpuskát“ süttöttek: rendesen bezárta az utcaajtót.

Pattantyuk.

Följelentették Mózesfy Móríc izraelita urat, hogy nem fizet jövedelmi adót. Az adófelügyelő megidézeti és kérdőre vonja:

„Őn nem fizet jövedelmi adót?”

„Igen is nem, mert énnekem nincs semmi jövedelem.”

„Hát miből él?”

„Csalásból, ezen kereset-ág pedig nincs megadóz-tatva.”

*
Papalébn a fővárosból hazaérkezett pelyhedző állu fiát bemutatja a gurigázó társaságnak: „Bemutatok az én fiam, dr. L. Izrael urat! — Van szerencsém, miféle szaktudományból doktor?” — „Kérem én csak még lehetek doktor, felel Izrael, — én csak a VI. osztályt végeztem.” — „Fiam, én nem tanultam annyit, mint te, én nem is tudom, hogy te mi vagy, hát mogyarázd meg te, hogy mi vagy?”

NYILTTÉR.)*

F. évi május hó 25-iki és pedig a „Bácska” 25-ik száma lapban leírt hangversenyből az „Agglegény ünnepe” című felolvasásra vonatkozó megjegyzésekre ez ideig azért nem feleltem, mert tudva azt, hogy a „Bácska” polemikát nem fogad el és egyáltalán csakis a szellemi küldeményeket közli; de nem sejtve azt, hogy ezen felvert porból utóhangok is kerekednek, úgy én alólírott mindazokat, kik azt állítják, hogy az lopott: „aljas, haszontalan rágalmozóknak” kijelentem, és fényes bizonyítéka ezen aljasságnak az, hogy ezen rágalmozást ily hosszú időn háttam mögött merészelték nyilvánítani, már pedig a minnek tudatában vagyok, bárkinek is merészlem szemébe mondani.

Ó Bece, 1883. július 13-án.

Hubai Manó.

*) Az e rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk.

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.
Laptulajdonos és kiadó: Bittermann Nándor

HIRDETÉSEK.

MATTONI-FÉLE
GISSHÜBLER
legtisztább égvényes
SAVANYU-KÚT
legjobb Asztali-és üdítő ital,
kítőnő hatásnak bizonyult köhögésnél, gége bajknál,
gyomor-és hólyag hurutnál.
ÉDECSEK (az emésztés elősegítésére).
Mattoni Henrik, Karlsbadban (Csehország).

Csak az a valódi melynek címlapja és dugaszolása a mellékelt felirattal megegyező, azért különös figyelemre méltandó.
45-31. **MATTONI'S GISSHÜBLER**

Hirdetmény.

Báró Podmaniczky Ármin ur által ültetett többféle rózsák, bokrok eladatnak. Bővebb felvilágosítás kapható Zarándok utca 108. szám alatt. 3-2

Pályázati hirdetmény.

Keresek — állandó alkalmazás mellett — egy fiatal embert, ki magát a községjegyzői pályára áldozza. Havi fizetése mint a községi irnoké 25 frt mely f. évi október hó elsejétől kezdve tétetik részére folyóvá Csak oly egyén pályázhat, ki az 1883. évi I. t. c. 6. §-ában előirt tanulmányokat jó sikerrel végezte.

Pályázni óhajtok felszerelt folyamodványai legkésőbb f. é. augusztus hó 15-éig hozzám be-küldendő.

A kifogástalan erkölcsi jó magaviselet az illető lelkész által is aláirt helyhatósági bizo-nyítvánnyal igazolandó.

Temerin, 1883. évi július hó 10-én.

Lakatos Péter,
jegyző.

2-1

Hirdetmény.

Az »Ada-moholyi egyesült takarékpénztár« ezennel köztudomásra hozza, miszerint a nála elhelyezett betétek után, folyó évi július hó 1-től fogva 5000 forintnyi összegig 5%-t, 5000 forinton felüli betétekre 5 1/2%-t fizetend.

A 10 %-nyi tőke-kamat adót azonban a ta-karékpénztár viseli.

Megjegyeztetik:

Azon betétnek, mely ezen hirdetmény kö-vetkeztében felmondtnék, jogosult igénye lesz. 1883-ik évi július 15-ig az eddig érvényben volt kamatláb élvezésére; ellenben azon betét, mely ezen hirdetmes keltétől folyó évi július hó 31-ig bezárólag fel nem mondatik, a fönti hirdetmény-ben megállapított szabály alá esik.

Ada, 1883. évi július hó 11-én.

A választmány megbízásából

Gyetyvai Béla, **Goitein Lipót,**
v. tag s jegyző. 3-1 v. igazgató.

Kerestetik megvételre

2000 db 4-8 éves eperfa.
2000 db 4-8 éves akácfa.
2000 db 4-8 éves Populus pyramidalis jegenyefa,
2000 db 4-8 éves Populus canadensis nyárfa.

Eladó az árat s a rendelkezésre álló meny-nyiséget a „Bácska” szerkesztőségének minél előbb tudassa. 3-3

6694. sz.
1883.

Árlejtési hirdetmény.

Közírré tétetik, hogy a k. adó- és illeték-kiszabási hivatal elhelyezésére szolgáló épület tatarozására és a fedél helyreállítására **folyó hó 22-én** a kir. adóhivatal helyiségében 535 frt ó kr. költség összeg kikiáltása mellett, árlejtés fog tartatni; melyre a vállalkozók azon megjegyzés-sel hivatnak meg, hogy a költség előírányszat és a feltételek alulírt hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kir. adóhivatal.

Zombor, 1883. július hó 15-én.

Stefkovics Endre, **Kubitska Hugó,**
ellenőr. k. adótárnok.

FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ

„Kis adagban hatásos, nem kellemetlen ízű.”
„Körödmón a legked-veltebb hashajtó víz.”
„Hatásosabb mint a többi budai vízek.”
Dr. Korányi tanár | **Dr. Kézmárczy tr.** | **Dr. Gebhardt tr.**

Kértek a forrás használásakor mindig az egyedül helyes elnevezést **FERENC JÓZSEF-KESERŰVIZ** használni. Kapható a gyógyszerárban és fűszerkereskedésben. **A szétküldési igazgatóság Budapest, Váci-utca 18. szám.**

Rendelvényeket közvetít és felvilágosítással készségesen szolgál ügyünköm

Deutsch Sándor,
Zomborban.

10-9

Hirdetmény.

Ezennel közhírré teszem, misze-rint **Béla pusztai I-ső** nagy bér-letemben levő 300 katasztrális hold-nyi kaszállót legeltetésre kiadom és pedig: egy darab birka után ha-vonkint 25 kr, egy darab szarvas-marha után havonkint 50 kr fize-tendő.

Torzsan, 1883. július hó 4-én.

Schmausz Ferenc,

3-3 községi jegyző és uradalmi nagybírlő.

Árverési hirdetmény.

Zombor sz. kir. város tanácsa részéről ezen közhírré tétetik, hogy az 1883. évi XX t. c. 2. §-ban foglalt földbirtokok kivételével a város egész területén gyakorlandó **vadászati jog** f. évi augusztus 1-től számítandó egymásutáni hat évre, zárt ajánlattal kapcsolatos nyilvános szó-beli árverés útján **f. évi július hó 20-ik napján** délelőtti 9 órakor fog a városházában bérbe adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a 200 frtnyi kikiáltási ár után 10% bánatpénzt letenni, a zárt ajánlatokhoz a bánatpénz melléklendő.

A bánatpénz az árverésen elért évi bér-összeg erejéig kiegészítendő.

Zombor, 1883. július hó 10.

Tanács.

IDEI TÖLTÉSŰ
mindennemű
az európai összes gyógyforrásokból
közvetlenül megrendelt és teljes készletben levő
természetes
ÁSVÁNYVIZEK
kaphatók: **FALCIONE GUSZTÁV** kereskedésében **ZOMBORBAN.**

*-11